

MARVOW 2.0

Coordinated Multi-Agency Response
to Violence against Older Women

Εγχειρίδιο Ανάπτυξης Ικανοτήτων για Επαγγελματίες που Εργάζονται σε Υπηρεσίες Πρώτης Γραμμής

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗ

Co-funded by
the European Union

MARVOW 2.0 Συντονισμένη Πολύ-υπηρεσιακή Ανταπόκριση στην Κακοποίηση Ηλικιωμένων Γυναίκων - 101096363 - στο πλαίσιο συγχρηματοδότησης από το πρόγραμμα CERV-2022-DAPHNE.

Καταρτίστηκε από: Μαρία Αγγέλη, Sandra Jovanović Belotić, Giusy De Grazia, Δάφνη Δημητρίου, Heinrich Geldschläger, Natacha Henry, Alia Luf, Nina Nikolova, Lucile Peytavin, Svetla Sicheva, Χριστίνα Τσάκα

Συντελεστές: A: AGE Platform Europe, ANCI LAZIO, AOEf, Associació CONEXUS Atenció, Formació i Investigació Psicosocials, Association NAIA, Psytel France, Μεσογειακό Ινστιτούτο Μελετών Κοινωνικού Φύλου, Σύνδεσμος Μελών Γυναικείων Σωματείων Ηρακλείου και Ν. Ηρακλείου, WAVE, WWP EN – Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την διαχείριση θυτών

Γραφικός σχεδιασμός: Monika Medvey

Εικονογράφηση: M: Selen Sarikaya

Σεπτέμβριος 2024

Το έργο διατίθεται με άδεια από το Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License. Για να δείτε ένα αντίγραφο αυτής της άδειας, επισκεφτείτε τον σύνδεσμο <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/> ή μέσω επιστολής στη δ/ση Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Ωστόσο, οι θέσεις και οι απόψεις που εκφράζονται είναι μόνο των συγγραφέων και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η χορηγούσα αρχή μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Co-funded by
the European Union

MARVOW 2.0

Εγχειρίδιο Ανάπτυξης Ικανοτήτων για Επαγγελματίες που Εργάζονται σε Υπηρεσίες Πρώτης Γραμμής

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥ

Πρόλογος		4
Πόροι για τον εκπαιδευτή		5
1. Εισαγωγή		6
ΑΣΚΗΣΗ 1	«Τι είναι η βία κατά των Ηλικιωμένων Γυναικών;»	7
ΑΣΚΗΣΗ 2	«Συζήτηση Αντιπαράθεσης»	9
2. Εκτίμηση κινδύνου σε περιπτώσεις βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών, συμπεριλαμβανομένης της γυναικοκτονίας και της αυτοκτονίας		11
ΑΣΚΗΣΗ	«Εργαλείο Εκτίμησης Κινδύνου και Παιχνίδι Ρόλων»	12
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1	Εκτίμηση κινδύνου σε περιπτώσεις βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών, συμπεριλαμβανομένης της γυναικοκτονίας και της αυτοκτονίας	14
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2	Μελέτη περίπτωσης για Εκτίμηση κινδύνου σε περιπτώσεις βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών, συμπεριλαμβανομένης της γυναικοκτονίας και της αυτοκτονίας	17
3. Διαχείριση υποθέσεων σε συντονισμένη Πολύ-υπηρεσιακή συνεργασία		18
ΑΣΚΗΣΗ	«Διαχείριση Υποθέσεων στη Θεωρία και την Πράξη»	19
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1	για Διαχείριση Υποθέσεων σε Πολυ-υπηρεσιακή Συνεργασία – Συμμετέχοντες	22
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2	για Διαχείριση Υποθέσεων σε Πολυ-υπηρεσιακή Συνεργασία – Συντονιστές	24
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3	για Διαχείριση Υποθέσεων σε Συντονισμένη Πολυ-υπηρεσιακή Συνεργασία – Ερωτήσεις	26
4. Συνεργασία με ηλικιωμένους θύτες ενδοσυντροφικής βίας (IPV) κατά ηλικιωμένων γυναικών (προσέγγιση με επίκεντρο τις επιζήσασες)		28
ΑΣΚΗΣΗ 1	«Συνεργασία με δράστες: Κίνητρα και Αρχές»	29
ΑΣΚΗΣΗ 2	«Μέθοδος World Café: Δράστες Βίας κατά των Ηλικιωμένων Γυναικών»	31
ΑΣΚΗΣΗ 3	«Παιχνίδι Ρόλων που Αφορά σε Ηλικιωμένο Θύτη»	33
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1	για τη Συνεργασία με τους Θύτες – Μελέτη περίπτωσης Αντρέα και Μαρίας (συνέχεια)	36
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2	για τη Συνεργασία με τους Θύτες – Ερωτήσεις από το Γενικό στο Ειδικό (Χάρτης πορείας έργου ENGAGE)	37
5. Προστασία δεδομένων και ΓΚΠΔ στο πλαίσιο της Πολυ-υπηρεσιακής Συνεργασίας		38
ΑΣΚΗΣΗ	«ΓΚΠΔ και Πολυ-υπηρεσιακή συνεργασία»	39
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1	για την Προστασία Δεδομένων – Ερωτηματολόγιο Αξιολόγησης ΓΚΠΔ	42
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2	για την Προστασία Δεδομένων – Μελέτη Περίπτωσης: Ενδοοικογενειακή Βία στη Βόρεια Ιρλανδία	43
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3	για Προστασία Δεδομένων – Πρόσθετες Πληροφορίες για τον Εκπαιδευτή στη Μελέτη Περίπτωσης	44

Το παρόν εγχειρίδιο έχει καταρτιστεί ως οδηγός για εκπαιδευτές που θα διοργανώσουν εργαστήρια τα οποία απευθύνονται στους επαγγελματίες της πρώτης γραμμής και σε άλλους επαγγελματίες που έρχονται σε επαφή με ηλικιωμένες γυναίκες, θύματα κακοποίησης μέσω της εργασίας τους. Μαζί με την παρουσίαση στο PowerPoint, αποτελούν ένα πλήρες και ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, βασισμένο στα ευρήματα των MARVOW και MARVOW 2.0 που σχετίζονται με τις ανάγκες των επαγγελματιών στο πλαίσιο της πολύ-υπηρεσιακής συνεργασίας για την αντιμετώπιση της βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών.

Το υλικό αποτελείται από μια εισαγωγή και τέσσερα (4) κεφάλαια με διαφορετικά θεματικά σημεία εστίασης: i) Εκτίμηση κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων γυναικοκτονίας και αυτοκτονίας, ii) Διαχείριση υποθέσεων σε συντονισμένη πολύ-υπηρεσιακή συνεργασία, iii) Παρέμβαση σε ηλικιωμένους δράστες ενδοσυντροφικής βίας (IPV) κατά των ηλικιωμένων γυναικών (προσέγγιση με επίκεντρο τις επιζήσασες) και iv) Προστασία Δεδομένων και GDPR στο πλαίσιο της Πολύ-υπηρεσιακής Συνεργασίας. Προκειμένου να διασφαλιστεί η διαδραστικότητα και επομένως η ενεργός μάθηση και η συμμετοχή, το περιεχόμενο προβλέπεται να παρέχεται κυρίως μέσω **ασκήσεων και ομαδικής εργασίας, συμπεριλαμβανομένων κατευθυντήριων γραμμών για τη συζήτηση** ως πηγή έμπνευσης (ο αριθμός των ερωτήσεων που θα τεθούν κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης θα εξαρτηθεί από τον εκπαιδευτή καθώς και τους χρονικούς περιορισμούς). Όλες οι προτεινόμενες δραστηριότητες παρουσιάζονται με **εκπαιδευτικούς στόχους και αναμενόμενα αποτελέσματα** καθώς και λεπτομερείς, **βήμα προς βήμα οδηγίες**.

Το περιβάλλον και η προσέγγιση της κατάρτισης πρέπει να διασφαλίζουν έναν ασφαλή χώρο για όλους τους συμμετέχοντες. Συνιστάται να θεσπιστούν βασικοί κανόνες μαζί με τους συμμετέχοντες πριν από την έναρξη της εκπαίδευσης, έτσι ώστε όλοι να ενθαρρύνονται να επικοινωνούν ελεύθερα, ειδικά όταν πρόκειται για δύσκολα και/ή ευαίσθητα θέματα. Προκειμένου να οικοδομηθεί η σχέση μεταξύ των συμμετεχόντων και να καλλιεργηθεί ένα παραγωγικό περιβάλλον μάθησης, συνιστάται να ξεκινήσετε τις συνεδρίες με μία ή δύο **ασκήσεις γνωριμίας** που μπορεί να είναι ή να μην είναι σχετικές με το υλικό. Θα ήταν χρήσιμο να υπάρξει ένας γρήγορος γύρος συστάσεων καθώς και να διερευνηθούν είναι οι προσδοκίες των συμμετεχόντων από το εργαστήριο.

Οι εκπαιδευτές ενθαρρύνονται να προετοιμαστούν διεξοδικά πριν από την έναρξη της κατάρτισης, να εξοικειωθούν με το εθνικό πλαίσιο και τις διαδικασίες και να μελετήσουν τις ασκήσεις προκειμένου να τις τροποποιήσουν και να τις **προσαρμόσουν κατάλληλα, όπου κρίνεται απαραίτητο**. Ορισμένα κεφάλαια περιλαμβάνουν περισσότερες από μία ασκήσεις - ανάλογα με τους χρονικούς περιορισμούς καθώς και με το τοπικό πλαίσιο, ορισμένες ασκήσεις μπορούν να παραλειφθούν από το(τα) εργαστήριο(α). Ωστόσο, συνιστάται να κάνετε **τουλάχιστον μία (1) δραστηριότητα** ανά κεφάλαιο και να συμπεριλάβετε όλα τα κεφάλαια στο(α) εργαστήριο(α). Ο εκτιμώμενος χρόνος για ένα εργαστήριο που θα περιλαμβάνει όλες τις ασκήσεις σε αυτόν τον οδηγό είναι 10,5 ώρες, εξαιρουμένου του χρόνου για εισαγωγές, ασκήσεις γνωριμίας και διαλείμματα (δηλαδή πρέπει να ληφθεί υπόψη ο επιπλέον χρόνος για τις προαναφερθείσες δραστηριότητες).

Το έργο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, CERV-2022-DAPHNE.

Πόροι για τον εκπαιδευτή

- **EU. Agency for Fundamental Rights, (2014). Violence against women: An EU-wide survey: Main results.** https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2014-vaw-survey-main-results-apr14_en.pdf
- **World Health Organization 2024 – Violence against women 60 years and older: data availability, methodological issues and recommendations for good practice.** <https://www.unwomen.org/sites/default/files/2024-03/violence-against-women-60-years-and-older-en.pdf>
- **Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence.** <https://rm.coe.int/coe-convention-on-preventing-and-combating-violence-against-women-and-/16809e40c8>
- **Social Care Institute of Excellence. Safeguarding adults: sharing information.** <https://www.scie.org.uk/safeguarding/adults/practice/sharing-information/>

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

- Διάγραμμα παρουσίασης
- Χαρτάκια σημειώσεων σε διάφορα χρώματα
- Στυλό
- Μαρκadόροι
- Έντυπα φυλλάδια (ελέγξτε όλα τα ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ)
- Φορητός υπολογιστής
- Συσκευή προβολής

1. Εισαγωγή

Σύμφωνα με τον ΠΟΥ και τη 1995 Action on Elder Abuse (Δράση για την Κακοποίηση Ηλικιωμένων του 1995), μια μεμονωμένη ή επαναλαμβανόμενη πράξη ή έλλειψη ενδεδειγμένης δράσης, στο πλαίσιο οποιασδήποτε σχέσης όπου υπάρχει προσδοκία εμπιστοσύνης και που είναι επιζήμια ή προκαλεί δυσχέρεια σε ένα ηλικιωμένο άτομο, νοείται ως κακοποίηση ηλικιωμένων.

Η Βία κατά των Γυναικών (VAW) αποτελεί παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και διάκριση κατά των γυναικών. Κάθε πράξη βίας βάσει του φύλου, η οποία επιφέρει ή είναι πιθανό να επιφέρει βλάβη ή πόνο σε γυναίκες, συμπεριλαμβανομένων και των απειλών για τέτοιες πράξεις, είτε συμβαίνει στη δημόσια είτε στην ιδιωτική ζωή νοείται ως βία κατά των γυναικών.

Καθώς οι γυναίκες μεγαλώνουν, οι ανισότητες και οι διακρίσεις εις βάρος τους εντείνονται. Οι ηλικιωμένες γυναίκες θύματα βίας διατρέχουν τριπλό κίνδυνο λόγω της ηλικίας τους, του φύλου τους και

της μεγαλύτερης πιθανότητας να υποστούν βία και κακοποίηση (σε σύγκριση με τους άνδρες). Η βία κατά των ηλικιωμένων γυναικών είναι διακριτή, καθώς μπορεί να χαρακτηριστεί από μοτίβα ενδοοικογενειακής βίας καθώς και από κακοποίηση ηλικιωμένων. Μπορεί να συμβεί σε διάφορα περιβάλλοντα, συμπεριλαμβανομένων των ιδιωτικών κατοικιών, των νοσοκομείων και εγκαταστάσεων περίθαλψης και να διαπράττεται από μια σειρά ατόμων, συμπεριλαμβανομένης της στενής οικογένειας των θυμάτων (σύντροφος, παιδιά) και των εθελοντών ή επαγγελματιών φροντιστών.

Αυτό το κεφάλαιο θα δώσει τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να εστιάσουν στις ιδιαιτερότητες της βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών και να κατανοήσουν την ανάγκη για εξειδικευμένες υπηρεσίες υποστήριξης (π.χ. τηλεφωνικές γραμμές αντιμετώπισης κρίσεων, καταφύγια και ασφαλείς χώροι, συμβουλευτική και θεραπεία, νομική βοήθεια) καθώς και συντονισμένη πολυ-υπηρεσιακή συνεργασία.

ΑΣΚΗΣΗ 1 «Τι είναι η βία κατά των Ηλικιωμένων Γυναικών;»

ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 30 λεπτά

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Κατανόηση των διάφορων μορφών βίας κατά των γυναικών

- Κριτική αξιολόγηση των όρων που χρησιμοποιούνται για την περιγραφή της βίας κατά των γυναικών

- Αναγνώριση της βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών ως μέρος του ευρύτερου ζητήματος της βίας κατά των γυναικών

- Κατανόηση του έμφυλου χαρακτήρα της βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών

ΥΛΙΚΟ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

- Χαρτάκια σημειώσεων, ιδανικά σε πέντε (5) χρώματα για κάθε μορφή βίας κατά των γυναικών
- Μαρκαδόροι
- Διάγραμμα παρουσίασης

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΒΗΜΑ ΠΡΟΣ ΒΗΜΑ

- 1 Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε πέντε ομάδες μικτών επαγγελματιών, αναθέτοντας ένα χρώμα από τα χαρτάκια σημειώσεων στην κάθε ομάδα.
- 2 Διανέμετε χαρτάκια σημειώσεων στους συμμετέχοντες (ένα χρώμα ανά ομάδα).
- 3 Αφήστε στους συμμετέχοντες 10 λεπτά για να καταγράψουν συγκεκριμένες πράξεις βίας κατά των γυναικών, που θα μπορούσαν να κατηγοριοποιηθούν ως σωματική, ψυχολογική, οικονομική, σεξουαλική και παραμέληση. Προσδιορίστε ένα χρώμα για την κάθε κατηγορία. Για παράδειγμα, η ομάδα με τα μπλε χαρτάκια σημειώσεων θα μπορούσε να εστιάζει μόνο στη σωματική βία και να καταγράφει παραδείγματα συμπεριφορών που προβάλλουν σωματική βία. Η ομάδα με τα πράσινα χαρτάκια σημειώσεων θα μπορούσε να λάβει οδηγίες να επικεντρωθεί στην ψυχολογική βία και ούτω καθεξής.
- 4 Τοποθετήστε τα χαρτάκια σημειώσεων στο διάγραμμα παρουσίασης ενώ τα διαβάζετε δυνατά στην ολομέλεια.
- 5 Ρωτήστε εάν υπάρχουν πρόσθετες μορφές βίας που πρέπει να συμπεριληφθούν και αν ναι, προσθέστε τις στο διάγραμμα παρουσίασης.
- 6 Διευκολύνετε τη διεξαγωγή συζήτησης.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συζητήστε τα τρωτά σημεία που θέτουν τις ηλικιωμένες γυναίκες σε υψηλότερο κίνδυνο κακοποίησης / βίας σε σύγκριση με τους ηλικιωμένους άνδρες.

Συζητήστε τα τρωτά σημεία που θέτουν τις ηλικιωμένες γυναίκες σε υψηλότερο κίνδυνο κακοποίησης σε σύγκριση με τις νεότερες γυναίκες.

Διερευνήστε τον τρόπο με τον οποίο τα ιδρύματα μπορούν να διευκολύνουν την κακοποίηση / βία κατά των ηλικιωμένων γυναικών.

Συζητήστε τα στερεότυπα σχετικά με τις ηλικιωμένες γυναίκες που είναι θύματα βίας - δυσπιστία για τις αφηγήσεις και τις εμπειρίες τους, η οποία ενισχύεται από την ηλικία και πιθανή ασθένειά τους, μη κατανόηση και μη αποδοχή ότι οι ηλικιωμένες γυναίκες χρειάζεται να καλύπτουν τις δικές τους ανάγκες (συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας και της καλής ποιότητας ζωής) όπως και οι νεότερες γυναίκες

Καλέστε τους συμμετέχοντες να μοιραστούν λοιπές ερωτήσεις ή να διευκρινίσουν τυχόν ασαφή σημεία. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να επισημάνουν οτιδήποτε τους έκανε εντύπωση, τους εξέπληξε ή θα παραμείνει στη μνήμη τους.

Κριτική επισκόπηση των μορφών βίας που διαπράττονται κατά των ηλικιωμένων γυναικών: Σύμφωνα με την Έρευνα του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του 2014 για τη βία κατά των γυναικών και τον ΠΟΥ (2024), αντίστοιχα, το 5% των γυναικών στην ΕΕ άνω των 50 ετών ανέφεραν σωματική ή/και σεξουαλική βία το έτος που προηγήθηκε της συνέντευξης για την έρευνα και περίπου 1 στα 6 άτομα ηλικίας 60+ αντιμετώπισαν κάποια μορφή κακοποίησης σε περιβάλλον της κοινότητας κατά τη διάρκεια του περασμένου έτους. Δεδομένου ότι ο πληθυσμός στην Ευρώπη γηράσκει και ο αριθμός των ηλικιωμένων αυξάνεται, αυτό είναι ιδιαίτερα προβληματικό. Η εξειδικευμένη έρευνα για τη βία κατά των ηλικιωμένων γυναικών είναι σπάνια και αντικατοπτρίζει μια γενική έλλειψη ευαισθητοποίησης και έρευνας.

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Ανοιχτοί διάλογοι επικοινωνίας μεταξύ διαφορετικών ενδιαφερομένων μερών.

Απόκτηση κοινής αντίληψης της βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών στο ευρύτερο πλαίσιο της βίας κατά των γυναικών.

ΑΣΚΗΣΗ 2 «Συζήτηση Αντιπαράθεσης»

ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 40 λεπτά

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Κατανόηση της ανάγκης για εξειδικευμένες υπηρεσίες για τη βία κατά των ηλικιωμένων γυναικών

- Κατανόηση της ανάγκης για συντονισμένη πολυ-υπηρεσιακή συνεργασία για τη βία κατά των ηλικιωμένων γυναικών

- Παροχή κινήτρου για την υποστήριξη εξειδικευμένων υπηρεσιών και συντονισμένης πολυ-υπηρεσιακής συνεργασίας εντός των αντίστοιχων φορέων

ΥΛΙΚΟ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

- Δύο σειρές από καρέκλες τοποθετημένες αντικριστά

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΒΗΜΑ ΠΡΟΣ ΒΗΜΑ

- 1 Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε δύο ομάδες των πέντε εθελοντών
- 2 Βάλτε τις ομάδες να καθίσουν αντικριστά
- 3 Διαβάστε δυνατά τις παρακάτω οδηγίες:
Η συζήτηση θα αποτελείται από δύο γύρους
1ος γύρος θα είναι επιχειρήματα υπέρ και κατά των εξειδικευμένων υπηρεσιών και ο
2ος γύρος θα είναι υπέρ και κατά της συντονισμένης πολυ-υπηρεσιακής συνεργασίας.

1ος ΓΥΡΟΣ

- 1 Κάθε ομάδα θα έχει λίγα λεπτά για να προετοιμάσει τα επιχειρήματά της.
- 2 Η μία ομάδα θα επιχειρηματολογήσει ΥΠΕΡ των εξειδικευμένων υπηρεσιών, ενώ η άλλη θα επιχειρηματολογήσει ΚΑΤΑ, ανεξάρτητα από τις προσωπικές πεποιθήσεις.
- 3 Κάθε ομάδα έχει 45 δευτερόλεπτα για να παρουσιάσει τα επιχειρήματά της, υπέρ ή κατά. Μετά από 45 δευτερόλεπτα ξεκινά ο χρόνος της αντίπαλης ομάδας.
- 4 Επαναλάβετε για δύο (2) ακόμη γύρους το πολύ.
- 5 Το κοινό κρατά σημειώσεις σχετικά με τα επιχειρήματα και τυχόν πρόσθετα σχόλια.

2ος ΓΥΡΟΣ

- 1 Τα μέλη του κοινού γίνονται πλέον μέλη της ομάδας συζήτησης και το αντίστροφο.
- 2 Επαναλάβετε την άσκηση εστιάζοντας στα επιχειρήματα υπέρ και κατά της συντονισμένης πολυ-υπηρεσιακής συνεργασίας.
- 3 Ολοκληρώστε την άσκηση και δώστε τον λόγο για συζήτηση στην ολομέλεια.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Ξεκινήστε τη συζήτηση επισημαίνοντας τα πιο πειστικά επιχειρήματα, όπως προσδιορίστηκαν από τους συμμετέχοντες.

Ρωτήστε τους συμμετέχοντες ποιους πιστεύουν ότι θα συναντήσουν επαγγελματικά: αυτούς που είναι ΥΠΕΡ ή ΚΑΤΑ των εξειδικευμένων υπηρεσιών και της συντονισμένης πολυ-υπηρεσιακής συνεργασίας.

Βεβαιωθείτε ότι οι συμμετέχοντες κατανοούν πώς να εκφράσουν την ανάγκη για εξειδικευμένες υπηρεσίες και συντονισμένη πολυ-υπηρεσιακή συνεργασία για την αντιμετώπιση της βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών και να αντιμετωπίσουν τα επιχειρήματα κατά των προαναφερθέντων.

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με την ανάγκη για εξειδικευμένες υπηρεσίες και συντονισμένη πολυ-υπηρεσιακή συνεργασία.

Ενίσχυση των επιχειρημάτων υπέρ αυτών των αναγκών, δίνοντας τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να επηρεάσουν αποτελεσματικά τους συναδέλφους τους.

Προσδιορισμός των αντιτιθέμενων συναισθημάτων για να μπορέσουν να αντιμετωπιστούν.

2. Εκτίμηση κινδύνου σε περιπτώσεις βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών, συμπεριλαμβανομένης της γυναικοκτονίας και της αυτοκτονίας

Αυτό το κεφάλαιο αποσκοπεί στην επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο πρέπει να γίνει η εκτίμηση κινδύνου κατά τη συνεργασία με ηλικιωμένες γυναίκες που είναι θύματα ή κινδυνεύουν να υποστούν βία, προκειμένου να αυξηθεί ο εντοπισμός και η αναφορά υποθέσεων, παρακολουθώντας τις υποθέσεις υψηλού κινδύνου για την πρόληψη των γυναικοκτονιών και των αυτοκτονιών.

Η θεμελιώδης λειτουργία ενός εργαλείου εκτίμησης κινδύνου είναι να καθοδηγεί τους επαγγελματίες μέσω μιας τυποποιημένης διαδικασίας για να διασφαλίσει ότι εντοπίζονται σημάδια βίας. Το παρόν εργαλείο βασίζεται σε υπάρχοντα εργαλεία σχετικά με τη βία κατά των γυναικών που

χρησιμοποιούνται στις αντίστοιχες χώρες των εταίρων που συμμετείχαν σε αυτό το έργο καθώς και σε παράγοντες κινδύνου από προηγούμενα έργα (TISOVA και WHOSEFVA www.whosefva-gbv.eu). Αυτά τα προηγούμενα έργα έχουν ταυτοποιήσει τέσσερις τομείς βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών: άτομο, σχέση, κοινότητα και κοινωνία.

Το παρόν εργαλείο θα πρέπει να ενταχθεί στις υπάρχουσες καθημερινές εργασιακές πρακτικές των επαγγελματιών. Δηλαδή, το παρόν εργαλείο θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί συμπληρωματικά σε τυχόν υπάρχουσες πρακτικές εκτίμησης κινδύνου που ισχύουν σε τοπικό επίπεδο.

ΑΣΚΗΣΗ «Εργαλείο Εκτίμησης Κινδύνου και Παιχνίδι Ρόλων»

ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 90-120 λεπτά

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Κατανόηση μιας τυποποιημένης προσέγγισης για τον εντοπισμό και την αναφορά περιπτώσεων βίας κατά των γυναικών ηλικίας 60+
- Διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο χρησιμοποιείται το εργαλείο εκτίμησης κινδύνου ως πρόσθετος πόρος για τις υπάρχουσες διαδικασίες εκτίμησης κινδύνου
- Κατανόηση του τρόπου με τον οποίο η εκτίμηση κινδύνου συνδέεται με τις διαδικασίες μεταπαρακολούθησης
- Καλύτερη κατανόηση των ενδείξεων βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών
- Κατανόηση του τρόπου με τον οποίο διασφαλίζεται ένας ασφαλής χώρος για ηλικιωμένες γυναίκες θύματα βίας, ώστε να μπορούν να αισθάνονται άνετα να μοιραστούν τις εμπειρίες τους

ΥΛΙΚΟ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

- Έντυπο λίστας ελέγχου εκτίμησης κινδύνου
- Μελέτες περιπτώσεων: Ο εκπαιδευτής μπορεί να χρησιμοποιήσει ένα παράδειγμα από το τοπικό πλαίσιο ή να χρησιμοποιήσει το σενάριο που παρέχεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 αυτού του κεφαλαίου.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΒΗΜΑ ΠΡΟΣ ΒΗΜΑ

- 1 Ο εκπαιδευτής κάνει εισαγωγή στη συνεδρία
- 2 Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των 3-4 (προσαρμόστε ανάλογα με τον αριθμό των συμμετεχόντων), φροντίζοντας να είναι μικτές ως προς το επάγγελμα.
- 3 Δώστε σε κάθε ομάδα μια μελέτη περίπτωσης (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ) Ή ζητήστε από την ομάδα να ανταλλάξει ιδέες (brainstorming) για μια περίπτωση που κάποιος από τους επαγγελματίες γνωρίζει καλά.
- 4 Δώστε σε κάθε συμμετέχοντα ένα φυλλάδιο της λίστας ελέγχου εκτίμησης κινδύνου (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ).
- 5 (Προαιρετικό) Εξηγήστε συνοπτικά το εργαλείο εκτίμησης κινδύνου (στόχοι, ανάπτυξη, περιεχόμενο, διαδικασίες, κ.λπ.)
- 6 Εξηγήστε ότι:
 - Εάν σημειώνονται 1-3 παράγοντες κινδύνου, συνεχίζουν να παρακολουθούν στενά την κατάσταση.
 - Εάν αναφέρονται περισσότεροι από 3 παράγοντες κινδύνου, οι συμμετέχοντες προχωρούν στο διάγραμμα ροής διαχείρισης υποθέσεων MARVOW 2.0¹.
 - Εάν πιστεύετε ότι το θύμα βρίσκεται σε άμεσο κίνδυνο, καλέστε τις κοινωνικές υπηρεσίες ή/και την αστυνομική υπηρεσία.

1 Βλέπε Μεθοδολογία Εκτίμησης Κινδύνου, MARVOW 2.0

- 7 Ζητήστε από κάθε ομάδα να επιλέξει ποιον «ρόλο» από τη μελέτη περίπτωσης θα λάβει ο κάθε συμμετέχων, συμπεριλαμβανομένου και του ρόλου της ηλικιωμένης γυναίκας
 - Εξηγήστε ότι κάθε ομάδα πρέπει να παίξει ρόλους στο σενάριο της υπόθεσης χρησιμοποιώντας ερωτήσεις που σχετίζονται με το εργαλείο εκτίμησης κινδύνου προκειμένου να υπάρξει καλύτερη κατανόηση της κατάστασης της ηλικιωμένης γυναίκας.
 - Οι ομάδες συμπληρώνουν τη λίστα ελέγχου εκτίμησης κινδύνου, συζητούν και καταλήγουν σε συμπεράσματα σχετικά με τις διαδικασίες μεταπαρακολούθησης.
- 8 Κάθε ομάδα θα παρουσιάσει τη μελέτη περίπτωσης και τα συμπεράσματά της.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Πώς σας βοήθησε η άσκηση να εξοικειωθείτε με τη διενέργεια της εκτίμησης κινδύνου;

Πώς σας βοήθησε η άσκηση να αποκτήσετε δεξιότητες για τη βελτίωση της εκτίμησης κινδύνου για τις ηλικιωμένες γυναίκες;

Ποιες προκλήσεις προβλέπετε κατά την εφαρμογή αυτής της εκτίμησης κινδύνου στην καθημερινή σας εργασία;

Άλλα προβλήματα;

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Βελτίωση των δεξιοτήτων των επαγγελματιών στη διενέργεια εκτίμησης κινδύνου με τη χρήση μιας τυποποιημένης μεθοδολογίας.

Βελτίωση των δεξιοτήτων των επαγγελματιών στη σύνδεση της εκτίμησης κινδύνου με πιθανές λύσεις για την επίτευξη προόδου μετά την εκτίμηση κινδύνου.

Εργασία σε συντονισμένη πολυ-υπηρεσιακή συνεργασία.

Απόκτηση ευρύτερης αντίληψης σε πιθανές καταστάσεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Εκτίμηση κινδύνου σε περιπτώσεις βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών, συμπεριλαμβανομένης της γυναικοκτονίας και της αυτοκτονίας

ΕΝΤΥΠΟ

- Η στήλη 4 (αύξηση και συχνότητα) είναι προαιρετική.
- Ένα πλαίσιο που είναι επιλεγμένο στη γραμμή του παράγοντα κινδύνου μετράει ως 1, ακόμα κι αν έχει σημειωθεί και στις 3 στήλες (σχόλια του εγχειριδίου της πρώτης γραμμής, των ηλικιωμένων γυναικών, των μαρτύρων). Για παράδειγμα, τα «προβλήματα ψυχολογικής υγείας» σημειωμένα και με τα 3 ισούται με (=) 1 παράγοντα κινδύνου. «Προβλήματα ψυχολογικής υγείας», «οικονομική εξάρτηση» σημειωμένα με έναν ή περισσότερους ισούται με (=) 2 παράγοντες κινδύνου.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	Τομείς προς διερεύνηση	Σημειώστε ποιους παράγοντες κινδύνου έχετε παρατηρήσει εσείς ως επαγγελματίες της πρώτης γραμμής	Σημειώστε ποιους παράγοντες κινδύνου έχουν αναφερθεί από την ηλικιωμένη γυναίκα	Σημειώστε ποιους παράγοντες κινδύνου έχουν αναφερθεί από άλλο άτομο και από ποιον	Σημειώστε εάν υπάρχει αύξηση στη συχνότητα ή/και τη σοβαρότητα των παραγόντων κινδύνου που παρατηρήθηκαν ή αναφέρθηκαν
ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΑ Η ΨΥΧΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ	Συμπτώματα κατάθλιψης, επιθετικότητα, άγχος, φόβος Ψυχιατρική θεραπεία, φάρμακα				
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΕΞΑΡΤΗΣΗ / ΑΝΑΠΗΡΙΑ	Εξάρτηση σε καθημερινές δραστηριότητες (ντύσιμο, μπάνιο, κινητικότητα, σίτιση κ.λπ.) Φυσική αναπηρία, ανάγκες για ειδικό ιατρικό εξοπλισμό (αναπηρικό αμαξίδιο, βοήθημα βάδισης κ.λπ.) ή ιατρικά προϊόντα				
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΞΑΡΤΗΣΗ	Το θύμα δεν έχει πρόσβαση ή δεν είναι σε θέση να διαχειριστεί τα δικά του οικονομικά, π.χ. σύνταξη, άλλη πηγή εισοδήματος, δικαιώματα ιδιοκτησίας Τα οικονομικά ελέγχονται από άλλους π.χ. νόμιμο κηδεμόνα, αν και το θύμα δεν έχει γνωστεί με νευρολογική ανεπάρκεια				

ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	Τομείς προς διερεύνηση	Σημειώστε ποιους παράγοντες κινδύνου έχετε παρατηρήσει εσείς ως επαγγελματίες της πρώτης γραμμής	Σημειώστε ποιους παράγοντες κινδύνου έχουν αναφερθεί από την ηλικιωμένη γυναίκα	Σημειώστε ποιους παράγοντες κινδύνου έχουν αναφερθεί από άλλο άτομο και από ποιον	Σημειώστε εάν υπάρχει αύξηση στη συχνότητα ή/και τη σοβαρότητα των παραγόντων κινδύνου που παρατηρήθηκαν ή αναφέρθηκαν
ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΑ	Ασέβεια προς το θύμα Το θύμα υποφέρει από τη δυναμική ελέγχου της εξουσίας: ποιος παίρνει τις αποφάσεις, ποιος είναι σταθερά σε πιο πλεονεκτική θέση Το θύμα βιώνει καταναγκαστικό έλεγχο, ένταση, φόβο Το θύμα έχει κακή ή συγκρουσιακή σχέση				
ΕΛΛΕΙΨΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ / ΤΥΠΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΥΜΑ	Χωρίς κοινωνικό δίκτυο, οικογένεια, φίλους Καμία ή περιορισμένη ανάμειξη κοινωνικών υπηρεσιών Ελεγχόμενη επαφή με άλλους				
ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΕΣ / ΑΒΟΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ	Καινή στέγασση με τον θύτη, άλλα μέλη της οικογένειας (χωρίς ιδιωτικότητα, ασφάλεια) Ακατάλληλες συνθήκες (υγιεινή, προσβασιμότητα, ειδικές ανάγκες)				
ΤΟ ΘΥΜΑ ΔΕΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ / ΤΑΥΤΟΠΟΙΕΙ ΤΗ ΒΙΑ Ή ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ, Η ΑΝ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ, ΤΟΤΕ ΤΗΝ ΥΠΟΒΑΘΜΙΖΕΙ Η ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΕΙ ΩΣ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ					

	Τομείς προς διερεύνηση	Σημειώστε ποιους παράγοντες κινδύνου έχετε παρατηρήσει εσείς ως επαγγελματίες της πρώτης γραμμής	Σημειώστε ποιους παράγοντες κινδύνου έχουν αναφερθεί από την ηλικιωμένη γυναίκα	Σημειώστε ποιους παράγοντες κινδύνου έχουν αναφερθεί από άλλο άτομο και από ποιον	Σημειώστε εάν υπάρχει αύξηση στη συχνότητα ή/και τη σοβαρότητα των παραγόντων κινδύνου που παρατηρήθηκαν ή αναφέρθηκαν
ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	Τομείς προς διερεύνηση	Σημειώστε ποιους παράγοντες κινδύνου έχετε παρατηρήσει εσείς ως επαγγελματίες της πρώτης γραμμής	Σημειώστε ποιους παράγοντες κινδύνου έχουν αναφερθεί από την ηλικιωμένη γυναίκα	Σημειώστε ποιους παράγοντες κινδύνου έχουν αναφερθεί από άλλο άτομο και από ποιον	Σημειώστε εάν υπάρχει αύξηση στη συχνότητα ή/και τη σοβαρότητα των παραγόντων κινδύνου που παρατηρήθηκαν ή αναφέρθηκαν
ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΟΥ ΘΥΜΑΤΟΣ ΩΣ ΜΑΡΤΥΡΑΣ ΕΝΔΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ	Μάρτυρας ενδοοικογενειακής βίας στο παρελθόν, π.χ. ως παιδί				
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΕΝΔΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ ΤΟΥ ΘΥΜΑΤΟΣ					
ΕΛΛΕΙΨΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ / ΤΥΠΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΘΥΤΗ	Χωρίς κοινωνικό δίκτυο (οικογένεια, φίλοι) Καμία ή περιορισμένη ανάμειξη κοινωνικών υπηρεσιών (επισκέψεις στο σπίτι από κοινωνικούς λειτουργούς, τακτικοί έλεγχοι, φροντίδα ηλικιωμένων) Θύτης που εξαρτάται οικονομικά από το θύμα				
ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΟΥ ΘΥΤΗ ΩΣ ΜΑΡΤΥΡΑΣ ΕΝΔΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ					
ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΟΥ ΘΥΤΗ ΩΣ ΕΝΔΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ					

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 Μελέτη περίπτωσης για Εκτίμηση κινδύνου σε περιπτώσεις βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών, συμπεριλαμβανομένης της γυναικοκτονίας και της αυτοκτονίας

ΕΝΤΥΠΑ

Η Μαρία, μια 74χρονη συνταξιούχος δασκάλα, είναι παντρεμένη με τον σύζυγό της, Αντρέα, εδώ και 45 χρόνια. Ζουν μαζί στο σπίτι τους στα προάστια. Η Μαρία προέρχεται από εύπορη οικογένεια και ήταν πάντα σε καλή οικονομική κατάσταση.

Πριν από τέσσερα χρόνια, συνταξιοδοτήθηκε και ο 68χρονος πλέον σύζυγός της. Ανυπομονούσε για τη συνταξιοδότησή του, είχαν πολλά σχέδια, όπως να ταξιδέψουν σε όλο τον κόσμο. Στην αρχή όλα ήταν καλά αλλά όσο περνούσε ο καιρός, η σχέση άρχισε να αλλάζει. Ο Αντρέας φαινόταν να έχει κατάθλιψη, αλλά αρνήθηκε να μιλήσει για αυτό στη Μαρία, όταν εκείνη προσπάθησε.

Η Μαρία είχε ένα ατύχημα πριν από 2 χρόνια, και ήταν κλινήρης για μεγάλο χρονικό διάστημα, έχοντας ανάγκη από υπηρεσίες φροντίδας όλο το εικοσιτετράωρο. Ένωθε μόνη, λυπημένη και υπέφερε όλο και περισσότερο από την αλλαγή στη συμπεριφορά του συζύγου της.

Σήμερα, αισθάνεται πολύ καλύτερα - τους τελευταίους έξι μήνες επαγγελματίες των υπηρεσιών κατ' οίκον φροντίδας συνεχίζουν να την ελέγχουν με επισκέψεις στο σπίτι. Η Μαρία προσέλαβε πρόσφατα μια καθαρίστρια για το σπίτι της για 2 ημέρες την εβδομάδα. Ήταν πολύ φιλική και ομιλητική και η Μαρία απολάμβανε να περνά χρόνο μαζί της. Άρχισαν να μιλούν για προσωπικά θέματα και για τη Μαρία αυτό ήταν μια ανακούφιση. Και οι δύο, ο Αντρέας και εκείνη, δεν είχαν πολλούς φίλους, δεν είχε απομείνει σχεδόν κανένα μέλος της οικογένειας και, από τότε που συνταξιοδοτήθηκαν, οι κοινωνικές επαφές από τη δουλειά δεν διατηρήθηκαν. Μια φορά, συνέβη ένα περιστατικό όπου ο Αντρέας διέκοψε τις γυναίκες που μιλούσαν, λέγοντας στην καθαρίστρια ότι δεν κάνει τη δουλειά για την οποία πληρώνεται. Ο Αντρέας επέμεινε να την απολύσει. Η Μαρία ήθελε απεγνωσμένα να κρατήσει την καθαρίστρια, αλλά δεν κατάφερε να πείσει τον σύζυγό της.

Εκτός από την αλλαγή της διάθεσης του Ανδρέα λόγω της κατάθλιψής του, συμπεριφέρεται με επιθετικό τρόπο, χωρίς κανένα σεβασμό προς τη γυναίκα του, προσβάλλοντάς την τακτικά. Η σεξουαλική σχέση του ζευγαριού άλλαξε πολύ και η Μαρία δεν ένιωθε πλέον έλξη για τον Αντρέα, αλλά το αποδέχτηκε ως μέρος του γάμου τους και δεν παραπονέθηκε για αυτό.

Η Μαρία φροντίζει το σπίτι τους όσον αφορά τη συντήρηση και καλύπτει, επίσης, οικονομικά το σύνολο των αναγκών του νοικοκυριού μόνη της - πρόσφατα συνειδητοποίησε ότι ένα τεράστιο ποσό των χρημάτων της λείπει από τους τραπεζικούς της λογαριασμούς. Παρόλο που ανησυχούσε ως προς την απάντησή του, το ανέφερε στον άντρα της. Εκείνος εξέφρασε την απογοήτευσή του γιατί ένιωσε ότι τον κατηγορούσε χωρίς λόγο, άρχισε να τη βρίζει και έγινε επιθετικός. Κατά τη διάρκεια του καυγά, έκανε ζημιά σε μια πόρτα του σπιτιού. Η Μαρία φοβήθηκε για περαιτέρω κλιμάκωση και δεν τόλμησε να ρωτήσει περισσότερα.

Σε μια προγραμματισμένη επίσκεψη από τις υπηρεσίες κατ' οίκον φροντίδας, οι επαγγελματίες είδαν αλλαγές και επιδείνωση στην κατάσταση της υγείας της Μαρίας. Κατά τη συνομιλία τους μαζί της, τους είπε ότι νιώθει πολύ κουρασμένη και ότι ο Αντρέας της έδωσε πρόσφατα μερικά χάπια για να τη βοηθήσουν να κοιμηθεί και να ανακουφίσει την εξάντληση που ένιωθε. Παράλληλα, παρατήρησαν κάποια επιδείνωση ως προς την καθαριότητα του χώρου, με τη Μαρία να εξηγεί ότι η καθαρίστρια «απομακρύνθηκε» και δεν κατάφερε να εξασφαλίσει τις υπηρεσίες άλλης καθαρίστριας. Οι εργαζόμενοι των κατ' οίκον υπηρεσιών ζήτησαν μια σύντομη συνομιλία με τον Αντρέα, επισημαίνοντας τις ανάγκες φροντίδας της συζύγου του, ειδικά μετά το ατύχημα που είχε και την ανάρρωση που χρειάζεται. [Ο Αντρέας] Ήταν απότομος, λέγοντάς τους ότι ήξερε τι να κάνει και να «κοιτάζουν τη δουλειά τους».

Μετά από αυτή την επίσκεψη, ο Αντρέας και η Μαρία είχαν έναν μεγάλο τσακωμό. [Ο Αντρέας] Θύμωσε και την κατηγορήσε ότι υλοκινούσε άλλους εναντίον του. Όταν εκείνη είπε ότι δεν ήθελε να είναι έτσι η ζωή της, την έσπρωξε τόσο πολύ που έχασε την ισορροπία της και έπεσε σε ένα τραπέζι.

Κατά τις επόμενες επισκέψεις, οι επαγγελματίες των υπηρεσιών κατ' οίκον φροντίδας έβλεπαν τη Μαρία σε όλο και χειρότερη κατάσταση. Στην τελευταία τους επίσκεψη παρατήρησαν κάποιες μελανιές στο σώμα της Μαρίας. Τόσο η Μαρία όσο και ο Αντρέας διαβεβαίωσαν ότι όλα είναι καλά στο σπίτι.

3. Διαχείριση υποθέσεων σε συντονισμένη Πολύ-υπηρεσιακή συνεργασία

Ο γενικός στόχος της διαχείρισης υποθέσεων σε συντονισμένη πολύ-υπηρεσιακή συνεργασία είναι να διασφαλίσει ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι επαγγελματίες θα είναι σε θέση να αξιολογήσουν την ασφάλεια του θύματος, να παρέχουν υποστήριξη και να παραπέμπουν τα περιστατικά στην κατάλληλη υπηρεσία / επαγγελματία / ενδιαφερόμενο μέρος με βάση την αποτελεσματική πολυ-υπηρεσιακή συνεργασία.

Το Εργαλείο Διαχείρισης Υποθέσεων που θα παρουσιαστεί σε αυτό το κεφάλαιο βασίζεται στις μεθοδολογίες των Διασκέψεων Εκτίμησης Κινδύνου σε πολύ-υπηρεσιακή συνεργασία (MARAC) και της Συντονισμένης Κοινοτικής Διαχείρισης (CCR) για μια αποτελεσματική συντονισμένη ανταπόκριση σε περιπτώσεις βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών. Και τα δύο μοντέλα περιγράφουν την πολύ-υπηρεσιακή συνεργασία με βάση συγκεκριμένες αρχές και μεθοδολογία.

Το εργαλείο περιγράφει πώς θα συνεργάζονται μεταξύ τους επαγγελματίες από διαφορετικούς τομείς και πώς μπορούν να διεξαχθούν οι συναντήσεις διαχείρισης υποθέσεων.

Θα εξετάσουμε:

- Βασικές αρχές
- Συμμετοχή του φορέα σε Συναντήσεις Διαχείρισης Υποθέσεων
- Συντονισμός σε συναντήσεις διαχείρισης υποθέσεων και διαδικασία διαχείρισης υποθέσεων
- Τη διαδικασία και τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται στις συναντήσεις διαχείρισης υποθέσεων.

ΑΣΚΗΣΗ «Διαχείριση Υποθέσεων στη Θεωρία και την Πράξη»

ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 150 λεπτά

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Ενίσχυση της αποτελεσματικής συντονισμένης πολύ-υπηρεσιακής συνεργασίας

- Κατανόηση της διαχείρισης υποθέσεων και της σημασίας της

- Κατανόηση του τρόπου οργάνωσης των συναντήσεων διαχείρισης υποθέσεων, ποιοι πρέπει να συμμετέχουν, πώς μπορούν να συντονιστούν και ποιες είναι οι διαδικασίες

- Περιγραφή των εργαλείων διαχείρισης υποθέσεων για επαγγελματίες και η εφαρμογή τους

- Προσδιορισμός των βασικών αρχών διαχείρισης υποθέσεων που πρέπει να λαμβάνουν υπόψη οι επαγγελματίες κατά την καθημερινή τους εργασία

- Ανάλυση των κύριων προκλήσεων και της προστιθέμενης αξίας των συναντήσεων διαχείρισης υποθέσεων για επαγγελματίες

ΥΛΙΚΟ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

- Στυλό και χαρτί
- Έντυπα των μελετών περιπτώσεων
- Έντυπα του Εργαλείου Διαχείρισης Υποθέσεων

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΒΗΜΑ ΠΡΟΣ ΒΗΜΑ

Εισαγωγή στη συνεδρία και παρουσίαση των κύριων μαθησιακών στόχων. (5')

1η Μελέτη Περίπτωσης – διαχείριση ατομικών υποθέσεων (30') ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 για συμμετέχοντες

- 1 Χωρίστε τους επαγγελματίες σε τρεις ομάδες – κάθε ομάδα πρέπει να αποτελείται από επαγγελματίες του ίδιου τομέα
- 2 Διανείμετε φυλλάδια με την 1η μελέτη περίπτωσης
- 3 Δώστε μια γενική περιγραφή της μελέτης περίπτωσης
- 4 Δώστε τη δυνατότητα στις ομάδες να αναλύσουν τη μελέτη περίπτωσης λεπτομερώς στα μέλη τους
- 5 Ζητήστε από κάθε ομάδα να σας δώσει την άποψή της σχετικά με τη διαχείριση υποθέσεων με βάση την εντολή / επάγγελμά της.
- 6 Ξεκινήστε τη συζήτηση συγκρίνοντας τις απαντήσεις της ομάδας, εστιάζοντας στη γλώσσα που χρησιμοποιείται και στην προσέγγισή τους. (Χρησιμοποιήστε τις πληροφορίες στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 για συντονιστές για υποστήριξη)

Διαφάνειες παρουσίασης

- 1 γραμμα ροής (10')
 - Περιγράψτε τη γενική ροή της διαχείρισης υποθέσεων (διαφάνειες) - η συνάντηση διαχείρισης υποθέσεων (στην οποία επικεντρώνεται αυτή η άσκηση και το υλικό) είναι ένα μέρος αυτού του διαγράμματος ροής.
- 2 Βασικές αρχές διαχείρισης υποθέσεων (10')
 - Αναφορά στις βασικές αρχές διαχείρισης υποθέσεων που πρέπει να λαμβάνουν υπόψη οι επαγγελματίες κατά την καθημερινή τους εργασία (διαφάνειες)
 - Δώστε συγκεκριμένα παραδείγματα των αρχών από το πεδίο, για να καταστήσετε τις αρχές σχετικές.
- 3 Συμμετέχοντες σε Συναντήσεις Διαχείρισης Υποθέσεων (5')
 - Εμφάνιση της λίστας των συμμετεχόντων από τις διαφάνειες της συνάντησης διαχείρισης υποθέσεων.
 - Διευκρινίστε ότι αυτή δεν είναι μια σταθερή λίστα, αλλά μπορεί να προσαρμοστεί με βάση το εθνικό πλαίσιο και τις ανάγκες της κάθε περίπτωσης.
- 4 Συντονισμός των συναντήσεων διαχείρισης υποθέσεων (10')
 - Αποσαφηνίστε τη διάκριση μεταξύ συντονισμού της συνάντησης διαχείρισης υποθέσεων και συντονισμού της διαδικασίας.
 - Εξηγήστε τους κύριους ρόλους του συντονιστή σε κάθε περίπτωση - όσον αφορά τον συντονισμό των Συναντήσεων Διαχείρισης Υποθέσεων, ο συντονιστής είναι υπεύθυνος μόνο για τη διαδικασία της συνεδρίασης, τα έντυπα που πρέπει να συμπληρωθούν και τα πρακτικά.
- 5 Δομή & Εργαλεία (20')
 - Περιγράψτε τα κύρια βήματα της συνάντησης διαχείρισης υποθέσεων
 - Περιγράψτε τα εργαλεία (ημερήσια διάταξη, δήλωση εμπιστευτικότητας, περιγραφή περίπτωσης, εμπλεκόμενοι φορείς, συγκεκριμένες περιπτώσεις, σχεδιασμός δραστηριοτήτων, αποτελέσματα συναντήσεων) και πώς μπορούν να τα χρησιμοποιήσουν οι επαγγελματίες
- 6 Παραδείγματα αποτελεσματικής και αναποτελεσματικής πρακτικής (20')
 - Μέσω της παρουσίασης των δύο παραδειγμάτων (βλ. διαφάνειες PowerPoint), διευκολύνετε μια συζήτηση στην ολομέλεια και ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μοιραστούν παραδείγματα που απεικονίζουν μια καλή / αποτελεσματική και μια αναποτελεσματική πρακτική. Στόχος είναι να αποδειχθεί η προστιθέμενη αξία και το όφελος από τη πολυ-υπηρεσιακή συνεργασία.
 - Ο συντονιστής μπορεί να προετοιμάσει και να χρησιμοποιήσει πρόσθετες μελέτες περιπτώσεων (προαιρετικά) οι οποίες θα αναλυθούν στην ολομέλεια και θα βοηθήσουν τον συντονιστή να δώσει μια σαφή εικόνα της διεξαγωγής των συναντήσεων διαχείρισης υποθέσεων.

2η μελέτη περίπτωσης – Ενίσχυση της αποτελεσματικής συντονισμένης πολυ-υπηρεσιακής συνεργασίας (25-30')

- 1 Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες επαγγελματιών από διαφορετικούς τομείς.
- 2 Χρησιμοποιήστε τη 2η Μελέτη Περίπτωσης το Παράρτημα 1 Συμμετέχοντες (που έχει ήδη δοθεί στην αρχή).
- 3 Όλοι οι επαγγελματίες πρέπει να συνεργαστούν σε μια συγκεκριμένη περίπτωση βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών, χρησιμοποιώντας τα εργαλεία και τη μεθοδολογία που εξέτασαν προηγουμένως.
- 4 Ζητήστε τους να απαντήσουν σε όσες περισσότερες ερωτήσεις μπορούν από το Παράρτημα 3 Ερωτήσεις.

- 5 Στο τέλος, θα έχουν την ευκαιρία να συζητήσουν τη διαχείριση της υπόθεσης και να βρουν την κοινή πορεία.
- 6 Στόχος αυτής της συλλογικής άσκησης είναι οι επαγγελματίες να εφαρμόσουν τη θεωρία στην πράξη και ο συντονιστής να απαντήσει σε τυχόν ερωτήσεις.

Κλείσιμο – Σχόλια (20')

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να συζητήσουν πώς ήταν γι' αυτούς η διαδικασία εφαρμογής της πολύ-υπηρεσιακής διαχείρισης υποθέσεων

Διερευνήστε αν προκύψουν τυχόν ερωτήσεις από τους συμμετέχοντες

Συζητήστε μαζί τους την προστιθέμενη αξία αυτής της νέας προσέγγισης και τι πρέπει να αλλάξει στην υπηρεσία / φορέα τους προκειμένου μια τέτοια προσέγγιση να εφαρμοστεί με επιτυχία.

Γιατί είναι σημαντική η συντονισμένη πολυ-υπηρεσιακή συνεργασία;

Ποια οφέλη αναγνωρίσατε κατά τη χρήση της συντονισμένης πολυ-υπηρεσιακής συνεργασίας;

Ποιες είναι οι αρχές που πρέπει να έχουν υπόψη οι επαγγελματίες για πιο αποτελεσματική συνεργασία με επαγγελματίες από άλλους κλάδους;

Πόσο σημαντικό είναι για όλους τους εμπλεκόμενους επαγγελματίες να εξασφαλίσουν αμοιβαία κατανόηση;

Πώς μπορεί να επιτευχθεί αυτή η αμοιβαία κατανόηση;

Πώς βοηθούν οι συναντήσεις διαχείρισης υποθέσεων στην παρακολούθηση και αξιολόγηση των διαδικασιών διαχείρισης υποθέσεων και λήψης αποφάσεων για τα επόμενα βήματα;

Πώς μπορούμε να επιτύχουμε καλύτερο συντονισμό των συναντήσεων πολυ-υπηρεσιακής συνεργασίας;

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Οι συμμετέχοντες κατανοούν τις βασικές αρχές διαχείρισης υποθέσεων και πώς μπορούν να ενσωματωθούν στην καθημερινή τους εργασία.

Οι συμμετέχοντες κατανοούν πώς να οργανώνουν και να συντονίζουν μια συνάντηση διαχείρισης υποθέσεων.

Οι συμμετέχοντες κατανοούν πώς να χρησιμοποιούν τα εργαλεία και συνεργάζονται σε διαθεσμικό επίπεδο.

ΕΝΤΥΠΑ

1η Μελέτη περίπτωσης

Η Ελένη, μια ηλικιωμένη γυναίκα 75 χρονών, κατοικεί σε αγροτική περιοχή με περιορισμένη πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη και τις κοινωνικές υπηρεσίες. Βρίσκεται στα αρχικά στάδια άνοιας που οδηγεί σε νοητική εξασθένηση. Ο κύριος φροντιστής της είναι η 45χρονη κόρη της, η Γιώτα. Η Ελένη αντιμετωπίζει πολλούς παράγοντες κινδύνου, όπως η αγροτική απομόνωση, η εξάρτηση από την κόρη της και η άνοια.

Η Ελένη βιώνει πολλαπλές μορφές βίας. Ασκείται ψυχολογική βία, καθώς η Γιώτα συχνά υποτιμά και προσβάλλει την Ελένη, επιδεινώνοντας το άγχος και τη σύγχυσή της. Αυτό έχει, επίσης, ως αποτέλεσμα η Ελένη να έχει χαμηλή αυτοεκτίμηση και να νιώθει φοβισμένη και απομονωμένη. Η παραμέληση είναι μια άλλη μορφή βίας που βιώνει η Ελένη. Η Γιώτα παραμελεί τις ιατρικές ανάγκες της Ελένης, κάτι που οδηγεί σε επιδείνωση της υγείας της και σε κλιμάκωση των συμπτωμάτων της άνοιας. Περιστασιακά εκδηλώνεται και σωματική βία. Υπάρχουν περιπτώσεις που η Γιώτα μεταχειρίζεται την Ελένη βίβρα, προκαλώντας της μικροτραυματισμούς και της ενσταλάζει φόβο.

2η Μελέτη περίπτωσης

Η Κατερίνα είναι 65 ετών, αναρρώνει από ένα ελαφρύ εγκεφαλικό επεισόδιο που υπέστη πριν από έναν χρόνο και αντιμετωπίζει σήμερα έντονη ψυχολογική, οικονομική κακοποίηση και παραμέληση από την νοσοκόμα της, τη Νάγια.

Η Κατερίνα, είναι χήρα εδώ και πέντε χρόνια και έχει τρία παιδιά που ζουν σε άλλες πόλεις. Λόγω απόστασης και επαγγελματικών υποχρεώσεων, τα παιδιά της δεν μπορούν να παράσχουν την καθημερινή φροντίδα που χρειάζεται. Ως εκ τούτου, μετά την επιδείνωση της υγείας της μητέρας τους, προσέλαβαν τη Νάγια για να τη φροντίσει. Για τους πρώτους τρεις μήνες, η σχέση μεταξύ της Κατερίνας και της Νάγιας ήταν ομαλή. Ωστόσο, πρόσφατα, η κατάσταση έχει αλλάξει δραματικά. Η Νάγια άρχισε να επιδεικνύει βίαιη συμπεριφορά, φωνάζοντας καθημερινά στην Κατερίνα, αποκαλώντας τη «άχρηστη» και «βάρος». Συχνά υψώνει τον τόνο της φωνής της και κατηγορεί την Κατερίνα ότι ξεχνάει πράγματα ή κάνει λάθη, γεγονός που επιδεινώνει το άγχος και τη σύγχυση της Κατερίνας λόγω της κατάστασης της υγείας της. Την ίδια στιγμή, άρχισε να εκμεταλλεύεται την οικονομική κατάσταση της Κατερίνας, κάνοντας ανάληψη μεγάλων χρηματικών ποσών από την τραπεζική της κάρτα χωρίς την άδειά της. Η Κατερίνα παρατήρησε επίσης ότι η Νάγια δεν εκπληρώνει τα επαγγελματικά της καθήκοντα, αφήνοντάς της χωρίς την απαραίτητη φροντίδα, ενώ κάνει και λάθη στη δοσολογία των φαρμάκων, τα οποία διαχειριζόταν. Η υγεία της Κατερίνας άρχισε να επιδεινώνεται και άρχισε να βιώνει συχνές κρίσεις άγχους.

Η Κατερίνα αποφάσισε να επικοινωνήσει με την αστυνομία κατά τη διάρκεια μιας έντονης αντιπαράθεσης με τη Νάγια, όπου η Νάγια την απείλησε με σωματική βία, την οποία δεν άσκησε. Η αστυνομία, αφού έλαβε το τηλεφώνημα και παρενέβη, ενημέρωσε την Κατερίνα για τα δικαιώματά της και τη συνόδευσε στο αστυνομικό τμήμα, όπου υπέβαλε καταγγελία κατά της Νάγιας για κακοποίηση και οικονομική εκμετάλλευση.

3η Μελέτη περίπτωσης (προαιρετική χρήση, εστιάζει στην IPV)

Η Μαρία, μια 74χρονη συνταξιούχος δασκάλα, είναι παντρεμένη με τον σύζυγό της, Αντρέα, εδώ και 45 χρόνια. Ζουν μαζί στο σπίτι τους στα προάστια. Η Μαρία προέρχεται από εύπορη οικογένεια και ήταν πάντα σε καλή οικονομική κατάσταση. Είχε ένα ατύχημα πριν από 2 χρόνια, και ήταν κλινήρης για μεγάλο χρονικό διάστημα, έχοντας ανάγκη από υπηρεσίες φροντίδας όλο το εικοσιτετράωρο. Σήμερα, αισθάνεται πολύ καλύτερα, ωστόσο επαγγελματίες από τις υπηρεσίες κατ' οίκον φροντίδας συνεχίζουν να την ελέγχουν με επισκέψεις στο σπίτι. Η Μαρία προσέλαβε πρόσφατα μια καθαρίστρια για το σπίτι της για 2 ημέρες την εβδομάδα.

Η Μαρία φροντίζει το σπίτι τους όσον αφορά τη συντήρηση και καλύπτει, επίσης, οικονομικά το σύνολο των αναγκών του νοικοκυριού μόνη της - πρόσφατα συνειδητοποίησε ότι ένα μέρος των χρημάτων της λείπει από τους τραπεζικούς της λογαριασμούς. Παρόλο που ανησυχούσε ως προς την απάντησή του, το ανέφερε στον άντρα της. Εκείνος εξέφρασε την απογοήτευσή του γιατί ένιωσε ότι τον κατηγορούσε χωρίς λόγο, άρχισε να τη βρίζει και έγινε επιθετικός. Κατά τη διάρκεια του καυγά, έκανε ζημιά σε μια πόρτα του σπιτιού.

Σε μια προγραμματισμένη επίσκεψη από τις υπηρεσίες κατ' οίκον φροντίδας, οι επαγγελματίες είδαν αλλαγές και επιδείνωση στην κατάσταση της υγείας της Μαρίας. Κατά τη συνομιλία τους μαζί της, τους είπε ότι νιώθει πολύ κουρασμένη και ότι ο Αντρέας της έδωσε πρόσφατα μερικά χάπια για να τη βοηθήσουν να κοιμηθεί και να ανακουφίσει την εξάντληση που ένιωθε. Παράλληλα, παρατήρησαν κάποια επιδείνωση ως προς την καθαριότητα του χώρου, με τη Μαρία να εξηγεί ότι η καθαρίστρια απομακρύνθηκε και δεν κατάφερε να εξασφαλίσει τις υπηρεσίες άλλης καθαρίστριας. Οι εργαζόμενοι των κατ' οίκον υπηρεσιών ζήτησαν μια σύντομη συνομιλία με τον Αντρέα, επισημαίνοντας τις ανάγκες φροντίδας της συζύγου του, ειδικά μετά το ατύχημα που είχε και την ανάρρωση που χρειάζεται. [Ο Αντρέας] Ήταν απότομος, λέγοντάς τους ότι ήξερε τι να κάνει και να «κοιτάζουν τη δουλειά τους».

Κατά τις επόμενες επισκέψεις, οι επαγγελματίες των υπηρεσιών κατ' οίκον φροντίδας έβλεπαν τη Μαρία σε όλο και χειρότερη κατάσταση. Στην τελευταία τους επίσκεψη παρατήρησαν κάποιες μελανιές στο σώμα της Μαρίας. Τόσο η Μαρία όσο και ο Αντρέας διαβεβαίωσαν ότι όλα είναι καλά στο σπίτι.

[\(Στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 για Εκτίμηση κινδύνου υπάρχει διαθέσιμη πιο λεπτομερής εκδοχή\)](#)

(ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ)

1η Μελέτη περίπτωσης

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Αγροτική απομόνωση

- Περιορισμένη πρόσβαση σε βοήθεια: Η διαμονή σε μια αγροτική περιοχή σημαίνει ότι η Ελένη έχει περιορισμένη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης, κοινωνικούς λειτουργούς ή ομάδες υποστήριξης της κοινότητας που θα μπορούσαν να παρέμβουν ή να βοηθήσουν.
- Ζητήματα μεταφορών: Η απόσταση από την πλησιέστερη πόλη ή κλινική δυσκολεύει την Ελένη να αναζητήσει ανεξάρτητα βοήθεια, ειδικά λόγω της κατάστασης της υγείας της.

Εξάρτηση από τον κύριο φροντιστή

- Εξάρτηση από τη Γιώτα: Η Γιώτα είναι ο κύριος φροντιστής της Ελένης, επομένως η Ελένη δεν έχει εναλλακτική πηγή φροντίδας. Αυτή η εξάρτηση δημιουργεί μια ανισότητα ισχύος, με τη Γιώτα να διατηρεί σημαντικό έλεγχο στην ευημερία της Ελένης.
- Έλλειψη συνειδητοποίησης: Η Ελένη μπορεί να μην κατανοεί πλήρως την κατάστασή της ή να μην ξέρει πώς να αναζητήσει βοήθεια λόγω της γνωστικής της εξασθένησης και της απουσίας εξωτερικών συστημάτων υποστήριξης.

Άνοια

- Γνωστική δυσλειτουργία / Νοητικά προβλήματα / Νοητική αναπηρία: Η άνοια της Ελένης καθιστά δύσκολο να θυμάται περιστατικά κακοποίησης ή να εκφράζει τις εμπειρίες της. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε ανεπαρκή αναφορά και διευκολύνει τη Γιώτα να αρνηθεί ή να ελαχιστοποιήσει την κακοποίηση.
- Αλλαγές στη συμπεριφορά: Η άνοια μπορεί να προκαλέσει αλλαγές συμπεριφοράς στην Ελένη που η Γιώτα θεωρεί ότι είναι δύσκολο να διαχειριστεί, προκαλώντας πιθανώς κακοποιητικές αντιδράσεις από τη Γιώτα λόγω απογοήτευσης και έλλειψης στρατηγικών αντιμετώπισης.

ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Υπεύθυνος επιβολής του νόμου / αστυνομικός:

Χρησιμοποιούμενη γλώσσα: Θύμα, θύτης, αναφορά περιστατικού, προστατευτική φύλαξη, πιθανή αιτία.

Οπτική: Εστίαση στην άμεση ασφάλεια, τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων και τις νομικές διαδικασίες και πτυχές

Κοινωνικός λειτουργός:

Χρησιμοποιούμενη γλώσσα: Επιζήσασα, θύτης, σχέδιο ασφάλειας, φροντίδα που είναι ενημερωμένη πάνω στο ψυχικό τραύμα, υπηρεσίες υποστήριξης.

Οπτική: Μακροπρόθεσμη ευημερία, συναισθηματική και πρακτική υποστήριξη, ολιστική προσέγγιση.

Πάροχος Υγείας:

Χρησιμοποιούμενη γλώσσα: Ασθενής, αξιολόγηση τραυματισμού, υποχρεωτική αναφορά, εκτίμηση ψυχικής υγείας, παραπομπή.

Οπτική: Φροντίδα σωματικής και ψυχικής / γνωστικής υγείας, εντοπισμός ενδείξεων κακοποίησης, παραπομπές.

2η Μελέτη περίπτωσης

Για την τελευταία άσκηση που περιλαμβάνει μια μελέτη περίπτωσης, ακολουθήστε αυτά τα βήματα και τη δομή:

Περιγραφή υπόθεσης

- **Κύρια χαρακτηριστικά της υπόθεσης**
 - Μορφές βίας:
 - Ψυχολογική βία (λεκτική κακοποίηση, φωνές & απειλές άσκησης σωματικής βίας)
 - Οικονομική βία και οικονομική εκμετάλλευση
 - Παραμέληση
- **Ανάλυση παραγόντων κινδύνου (για τον συντονιστή)**
 - Απομόνωση (έλλειψη συστήματος υποστήριξης, απομόνωση και από την οικογένειά της)
 - Εξάρτηση (λόγω της κατάστασης της υγείας και της ηλικίας της)
 - Οικονομική εκμετάλλευση
 - Επιδείνωση της υγείας λόγω εγκεφαλικού επεισοδίου (πιθανή σύγχυση / έλλειψη διαύγειας) και προκλήσεις ψυχικής υγείας (άγχος, στρες, φόβος και ανασφάλεια)

Ομαδική εργασία / συζήτηση για τη μορφή συναντήσεων πολυ-υπηρεσιακής συνεργασίας, το θέμα του συντονισμού, τη λειτουργικότητα των συναντήσεων, τα εργαλεία που θα χρησιμοποιηθούν, αποφάσεις κ.λπ.

3η Μελέτη περίπτωσης

Βήματα και δομή:

- **Μορφές βίας:**
 - Ψυχολογική βία [λεκτική κακοποίηση, απειλές, αποτρεπτική συμπεριφορά και ψυχολογική χειραγώγηση (gaslighting)]
 - Σωματική βία (υποψία άσκησης σωματικής βίας & χορήγησης φαρμάκων χωρίς ιατρική συνταγή & επιθετικότητα π.χ. σπάσιμο της πόρτας)
 - Οικονομική βία και οικονομική κερδοσκοπία / εκβιασμός
 - Παραμέληση
- **Ανάλυση παραγόντων κινδύνου (για τον συντονιστή):**
 - Απομόνωση (Αποξένωση & απομόνωση και από κάθε είδους σύστημα υποστήριξης)
 - Εξάρτηση (λόγω της κατάστασης της υγείας της, της ηλικίας και των κοινωνικών αντιλήψεων για τον σωστό τρόπο ανταπόκρισης στον ρόλο της ως συζύγου)
 - Οικονομική εκμετάλλευση
 - Προκλήσεις ψυχικής υγείας (άγχος και φόβος / αποτρέπει τον εαυτό της να μείνει ξανά μόνη)
 - Επιδείνωση της σωματικής υγείας (ανάρρωση από σοβαρό τραυματισμό & επιδείνωση της σωματικής υγείας)
 - Μη αποδοχή ή/και αναγνώριση της κατάστασης και αίτημα υποστήριξης - αίτημα βοήθειας (αόρατη βία - υποψία & μη σαφείς αναφορές - δυσκολία κατάλληλης ανταπόκρισης από υπηρεσίες υποστήριξης - υπηρεσίες κατ' οίκον φροντίδας)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 για Διαχείριση Υποθέσεων σε Συντονισμένη Πολυ-υπηρεσιακή Συνεργασία – Ερωτήσεις

ΕΝΤΥΠΑ

Φυλλάδιο 2ης Μελέτης περίπτωσης (Ερωτήσεις)

Αρχική ανταπόκριση και εκτίμηση

- Ποιες είναι οι διαφορετικές μορφές βίας που βιώνει η ηλικιωμένη γυναίκα από το άτομο που ασκεί τη βία;
- Πώς η κατάσταση της υγείας της Κατερίνας την έκανε πιο ευάλωτη σε αυτή την κακοποίηση;
- Γιατί είναι σημαντικό για την αστυνομία να εμπλακεί σε αυτή την υπόθεση από την αρχή;
- Πώς θα πρέπει οι επαγγελματίες υγείας να αξιολογούν τη σωματική και ψυχική υγεία της για να τεκμηριώσουν τον αντίκτυπο της κακοποίησης;
- Ποιο ρόλο πρέπει να διαδραματίσουν οι επαγγελματίες υγείας στην αξιολόγηση και τεκμηρίωση της επιδείνωσης της υγείας της Κατερίνας και της κακής διαχείρισης των φαρμάκων;
- Ποιον ρόλο διαδραματίζουν οι εργαζόμενοι στον τομέα της υγείας στην παρακολούθηση της μακροπρόθεσμης ανάρρωσης της Κατερίνας και στην εξασφάλιση της κατάλληλης ιατρικής περίθαλψης;

Συντονισμός μεταξύ επαγγελματιών

- Πώς μπορεί να καθιερωθεί αποτελεσματική επικοινωνία και συντονισμός μεταξύ της αστυνομίας, των παρόχων υγειονομικής περίθαλψης, των κοινωνικών λειτουργών και των υπηρεσιών υποστήριξης των θυμάτων;
- Ποιες στρατηγικές πρέπει να εφαρμοστούν για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική επικοινωνία και συντονισμός μεταξύ των διάφορων φορέων που εμπλέκονται στην υπόθεση της Κατερίνας;

Παροχή φροντίδας και υποστήριξης

- Ποιες υπηρεσίες άμεσης φροντίδας και υποστήριξης θα πρέπει να παρέχονται στην Κατερίνα για να εξασφαλιστεί η ασφάλεια και η ευημερία της;
- Πώς μπορούν οι επαγγελματίες της υγειονομικής περίθαλψης να διασφαλίσουν ότι η Κατερίνα θα λαμβάνει τα σωστά φάρμακα και ιατρική περίθαλψη στο μέλλον;

Προκλήσεις στη πολυ-υπηρεσιακή συνεργασία

- Ποιες είναι οι πιθανές προκλήσεις στην επίτευξη αποτελεσματικής πολυ-υπηρεσιακής συνεργασίας σε αυτή την περίπτωση;
- Πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν αυτές οι προκλήσεις για να εξασφαλιστεί μια συντονισμένη ανταπόκριση;

Παρακολούθηση και μεταπαρακολούθηση

- Ποια συνεχής παρακολούθηση θα πρέπει να εφαρμόζεται για να εξασφαλιστεί η ασφάλεια και η ευημερία της Κατερίνας;
- Πώς μπορούν να συντονιστούν οι ενέργειες μεταπαρακολούθησης μεταξύ των διαφόρων επαγγελματιών για την παρακολούθηση της προόδου της Κατερίνας και την αντιμετώπιση τυχόν νέων ανησυχιών;

Υποστήριξη για τα παιδιά της Κατερίνας

- Πώς μπορούν οι επαγγελματίες να εμπλέξουν τα παιδιά της Κατερίνας στη διαδικασία φροντίδας, λαμβάνοντας υπόψη την απόσταση και τις επαγγελματικές τους υποχρεώσεις;
- Τι υποστήριξη μπορεί να δοθεί στην οικογένεια της Κατερίνας για να τους βοηθήσει να διαχειριστούν και να κατανοήσουν την κατάσταση;

Διαχείριση προγραμμάτων για τους δράστες

- Ποιες προκλήσεις μπορεί να προκύψουν κατά την εγγραφή της Νάγιας σε πρόγραμμα θεραπείας για τους δράστες και πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν;
- Πώς μπορεί να παρακολουθείται και να αξιολογείται η αποτελεσματικότητα της συμμετοχής της Νάγιας στο πρόγραμμα θεραπείας για τους δράστες;

Κατανομή πόρων και πρόσβαση

- Ποιοι πόροι είναι απαραίτητοι για την αποτελεσματική διαχείριση αυτής της υπόθεσης και πώς μπορεί κάποιος να έχει πρόσβαση σε αυτούς;
- Πώς μπορούν οι επαγγελματίες να διασφαλίσουν ότι η Κατερίνα έχει πρόσβαση σε όλες τις υπηρεσίες που χρειάζεται, παρά τους δυνητικούς περιορισμούς πόρων;

Εκπαίδευση και κατάρτιση

- Τι είδους κατάρτιση ενδέχεται να χρειαστούν οι επαγγελματίες για να διαχειριστούν αποτελεσματικότερα υποθέσεις βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών και πολυ-υπηρεσιακής συνεργασίας;
- Πώς μπορεί να παρέχεται συνεχής εκπαίδευση και υποστήριξη στους επαγγελματίες για να βελτιωθεί η ανταπόκρισή τους σε παρόμοιες περιπτώσεις στο μέλλον;
- Ποια προληπτικά μέτρα μπορούν να ληφθούν για να αποφευχθούν παρόμοιες περιπτώσεις βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών στο μέλλον;

4. Συνεργασία με ηλικιωμένους θύτες ενδοσυντροφικής βίας (IPV) κατά ηλικιωμένων γυναικών (προσέγγιση με επίκεντρο τις επιζήσασες)

Αυτή η ενότητα καλύπτει την εργασία με θύτες, με ιδιαίτερη εστίαση σε ηλικιωμένους δράστες ενδοσυντροφικής βίας (IPV) κατά των ηλικιωμένων γυναικών. Αυτό το θέμα είναι σημαντικό γιατί η αναγνώριση, η αναφορά και η παραπομπή περιπτώσεων βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών απαιτεί εστίαση όχι μόνο στις εμπειρίες βίας των θυμάτων αλλά και στο προφίλ και τα χαρακτηριστικά των δραστών.

Υπάρχει ανάγκη να δοθεί κίνητρο στους επαγγελματίες ώστε να συμπεριλάβουν την οπτική των θυτών βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών στις διαδικασίες εκτίμησης κινδύνου και διαχείρισης υποθέσεων για να διασφαλιστεί η ασφάλεια των θυμάτων και να αποτραπεί η υποτροπή. Η ευαισθητοποίησή τους μπορεί να βοηθήσει να ξεπεραστούν οι στάσεις και τα στερεότυπα σχετικά με τους ηλικιωμένους θύτες και τα προγράμματα για τους θύτες – όπως η υπόθεση ότι είναι πολύ αργά για τους ηλικιωμένους θύτες να αλλάξουν τη στάση και τη συμπεριφορά τους και, επομένως, δεν υπάρχει λόγος να συνεργαστούν μαζί τους.

ΑΣΚΗΣΗ 1 «Συνεργασία με δράστες: Κίνητρα και Αρχές»

ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 35 λεπτά

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Ευαισθητοποίηση των επαγγελματιών της πρώτης γραμμής σχετικά με τις ανάγκες και τα οφέλη της συνεργασίας με δράστες βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών.
- Αντιμετώπιση επιχειρημάτων κατά της συνεργασίας με ηλικιωμένους θύτες και κατάρριψη των στερεοτύπων (τόσο για τους ηλικιωμένους θύτες όσο και για τις ηλικιωμένες γυναίκες)
- Κατανόηση της έννοιας της προσέγγισης με επίκεντρο την επιζήσασα στη συνεργασία με τους δράστες - προσέγγιση βασισμένη στις ανάγκες, προσανατολισμένη στην επιζήσασα, προσέγγιση συμμετοχής των ενδιαφερομένων μερών

ΥΛΙΚΟ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

- Διάγραμμα παρουσίασης / Λευκός πίνακας
- Μαρκαδόροι

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΒΗΜΑ ΠΡΟΣ ΒΗΜΑ

- 1 Ανταλλαγή ιδεών – Στο διάγραμμα παρουσίασης ή στον λευκό πίνακα γράψτε «Δίνουμε προσοχή στους Θύτες βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών» και δύο στήλες «Γιατί ναι» και «Γιατί όχι».
- 2 ι συμμετέχοντες αναφέρουν τους λόγους υπέρ και κατά και ο συντονιστής τους σημειώνει στις δύο στήλες αντίστοιχα.
- 3 συντονιστής συνοψίζει τους λόγους για τους οποίους είναι σημαντική η συνεργασία με θύτες βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών προκειμένου να διασφαλιστεί η προστασία των επιζήσασων. Δίνει επίσης ιδιαίτερη προσοχή στα επιχειρήματα κατά της συνεργασίας με τους θύτες, ειδικά εάν προκύπτει αύξηση του κινδύνου για την ασφάλεια του θύματος. Κατά περίπτωση, μπορεί να γίνει αναφορά στο άρθρο 16 της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης (εάν η Σύμβαση έχει επικυρωθεί τοπικά).
- 3 Παρουσίαση της έννοιας της προσέγγισης με επίκεντρο την επιζήσασα στη συνεργασία με τους θύτες - προσέγγιση βασισμένη στις ανάγκες, προσανατολισμένη στην επιζήσασα, προσέγγιση εμπλοκής των ενδιαφερομένων.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Τι θεωρούν οι επαγγελματίες ως εμπόδια στη συνεργασία με τον θύτη (προσδοκία ότι η κατάσταση θα επιδεινωθεί, η βία θα κλιμακωθεί και ο κίνδυνος για το θύμα θα αυξηθεί);

Ποια είναι τα στερεότυπα σχετικά με τους ηλικιωμένους θύτη της IPV κατά των ηλικιωμένων γυναικών – για παράδειγμα, δεν μπορούν να αλλάξουν;

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Καλύτερη κατανόηση της συνεργασίας με τους θύτες στο πλαίσιο συντονισμένης προσέγγισης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών.

Προσδιορισμός του οφέλους της συνεργασίας με τους θύτες για τη μείωση του κινδύνου και την αντιμετώπιση φραγμών και στερεοτύπων.

Παροχή κινήτρου για συμπερίληψη της οπτικής των θυτών / παράγοντες που σχετίζονται με τους θύτες στην εργασία τους.

Κατανόηση του τρόπου με τον οποίο εμπλέκουν στην εργασία τους ηλικιωμένους θύτες IPV κατά των ηλικιωμένων γυναικών.

ΑΣΚΗΣΗ 2 «Μέθοδος World Café: Δράστες Βίας κατά των Ηλικιωμένων Γυναικών»

ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 90 λεπτά

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Βελτίωση των γνώσεων των επαγγελματιών της πρώτης γραμμής σχετικά με τους διαφορετικούς τύπους θυτών βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών - (πρώην) συντρόφους, άλλα μέλη της οικογένειας, άλλους (επαγγελματίες) φροντιστές.
- Ενημέρωση για τα χαρακτηριστικά των ηλικιωμένων θυτών IPV κατά ηλικιωμένων γυναικών και τους τύπους βίας που μπορεί να ασκήσει κάθε τύπος θύτη και πώς μπορούν να εκδηλωθούν αυτά τα είδη βίας
- Διερεύνηση τρόπων με τους οποίους μπορούν να μειωθούν οι διαφορετικές εκδηλώσεις βίας που ασκούνται από διαφορετικούς θύτες.

ΥΛΙΚΟ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

- Διάγραμμα παρουσίασης / Λευκός πίνακας
- Μαρκαδόροι
- Τρία (3) τραπέζια
- Προετοιμασία τριών (3) λευκών φύλλων διαγράμματος παρουσίασης, το καθένα με τίτλο «(πρώην) σύντροφος», «παιδί / μέλος οικογένειας», «επαγγελματίας φροντιστής» αντίστοιχα. Σε κάθε φύλλο υπάρχουν τέσσερις (4) επιπλέον έννοιες: χαρακτηριστικά, συμπεριφορά / είδη βίας, στρατηγικές διακοπής / μείωσης της βίας.

ΠΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗ

- Στοιχεία από εθνικές μελέτες για τους διαφορετικούς τύπους δραστών βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών.
- MARVOW Project Replication Guidelines. https://marvow.eu/wp-content/uploads/2020/05/MARVOW_Replication-Guidelines.pdf
- Practitioner Understandings of Older Victims of Abuse and Their Perpetrators: Not Ideal Enough? The British Journal of Criminology, 2024, 64, 620–637. <https://academic.oup.com/bjc/article/64/3/620/7289076>
- Perpetrators of Domestic Abuse Against Older Adults: Characteristics, Risk Factors and Professional Responses. Durham University (2022). <https://www.durham.ac.uk/media/durham-university/research-/research-centres/research-into-violence-and-abuse-centre-for/pdf-files/Perpetrators-of-DA-report-v.5.pdf>
- The World Café method. <https://theworldcafe.com/key-concepts-resources/>

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΒΗΜΑ ΠΡΟΣ ΒΗΜΑ

- 1 Τοποθετήστε τρία τραπέζια στο δωμάτιο και αφήστε αρκετό χώρο για να μετακινούνται οι άνθρωποι γύρω τους. Θα πρέπει να υπάρχουν τέσσερις έως έξι καρέκλες σε κάθε τραπέζι (ο αριθμός των καρεκλών σε κάθε τραπέζι είναι ο συνολικός αριθμός των συμμετεχόντων στη μεγάλη ομάδα διαιρούμενος δια τρεις).
- 2 Τοποθετήστε ένα φύλλο διαγράμματος παρουσίασης με διαφορετικό τίτλο σε κάθε τραπέζι:

- πρώτο τραπέζι – (πρώην) σύντροφος
- δεύτερο τραπέζι – παιδί / μέλος οικογένειας
- τρίτο τραπέζι – επαγγελματίας φροντιστής

- 3 Καλωσόρισμα και Εισαγωγή: Ξεκινήστε με ένα καλωσόρισμα και μια εισαγωγή στη μέθοδο του World Café αναφέροντας τους κανόνες που θα ισχύσουν.
 - ΡΟι συμμετέχοντες κάθονται γύρω από το τραπέζι. Επιλέγουν ένα άτομο ως «οικοδεσπότη του τραπεζιού» που θα ενεργεί ως υπεύθυνος να κρατάει σημειώσεις και ως εισηγητής. Κάθε ομάδα εργάζεται για έναν διαφορετικό τύπο θύτη βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών και ορίζει χαρακτηριστικά: συμπεριφορά / είδη βίας, ανάγκες, στρατηγικές για τη διακοπή / μείωση της βίας.
 - Στο τέλος των δεκαπέντε λεπτών, όλα τα μέλη της ομάδας, εκτός από τον οικοδεσπότη, μετακινούνται σε διαφορετικό τραπέζι.
 - Ο οικοδεσπότης μένει στο ίδιο τραπέζι, υποδέχεται την επόμενη ομάδα και της παρουσιάζει εν συντομία όσα έγιναν στον προηγούμενο γύρο.
 - Το ίδιο συμβαίνει και τρίτη φορά, ώστε όλοι οι συμμετέχοντες να περάσουν από όλα τα τραπέζια.
- 4 Παρουσίαση αποτελεσμάτων: Αφού ολοκληρωθεί η εργασία σε μικρές ομάδες, καλέστε τους «οικοδεσπότες του τραπεζιού» να δείξουν τις σημειώσεις τους και να μοιραστούν πληροφορίες ή άλλα αποτελέσματα από τις συζητήσεις τους στην ολομέλεια
- 5 Παρουσιάστε «Συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των ηλικιωμένων δραστών IPV εναντίον ηλικιωμένων γυναικών - δυναμική σχέσεων, είδη βίας που χρησιμοποιούνται, ανάγκες και στρατηγικές μείωσης της βίας.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Πώς η βία κατά των ηλικιωμένων γυναικών τις επηρεάζει διαφορετικά ανάλογα με τον τύπο του θύτη;

Ποια είναι τα διαφορετικά εμπόδια στην αναφορά κακοποίησης από ηλικιωμένες γυναίκες ανάλογα με το ποιος είναι ο θύτης; Πώς επηρεάζουν η δυναμική των σχέσεων και οι διαφορές ισχύος στην αναφορά βίας;

Ποιες δημόσιες συμπεριφορές μπορεί να αποτελέσουν εμπόδιο για τις ηλικιωμένες γυναίκες να αναφέρουν την IPV;

Ποιες στρατηγικές μπορούν να ενσωματωθούν για τη μείωση της βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών από αυτούς τους διαφορετικούς τύπους θυτών;

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναγνώριση διαφορετικών τύπων θυτών βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών.

Κατανόηση της δυναμικής των σχέσεων, των ειδών βίας που χρησιμοποιείται και των αναγκών των ηλικιωμένων δραστών IPV εναντίον ηλικιωμένων γυναικών.

Αναγνώριση στρατηγικών για τη μείωση της βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών από αυτούς τους διαφορετικούς τύπους θυτών.

ΑΣΚΗΣΗ 3 «Παιχνίδι Ρόλων που Αφορά σε Ηλικιωμένο Θύτη»

ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 80-90 λεπτά

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Αναγνώριση σημάδιών και ενδείξεων για τον εντοπισμό της βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών μέσω του λόγου των ανδρών θυτών (άνδρες χρήστες υπηρεσιών π.χ. ένας άνδρας που λαμβάνει υγειονομική περίθαλψη ή ένας άνδρας που παρακολουθείται από τις κοινωνικές υπηρεσίες)
- Ανάπτυξη των δεξιοτήτων για την εξέταση των ανδρών χρηστών υπηρεσιών σχετικά με τη βία κατά των ηλικιωμένων γυναικών
- Κατανόηση του τρόπου παροχής κινήτρου στους θύτες της IPV κατά των ηλικιωμένων γυναικών να αναλάβουν την ευθύνη και να αλλάξουν
- Κατανόηση των μηχανισμών παραπομπής των δραστών σε προγράμματα για θύτες

ΥΛΙΚΟ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

- Διάγραμμα παρουσίασης
- Μαρκadόροι

ΠΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ

- ENGAGE Roadmap for frontline professionals interacting with male perpetrators of domestic violence and abuse. ENGAGE project consortium (2019). <https://www.work-with-perpetrators.eu/engage/roadmap>
- Perpetrators of Domestic Abuse Against Older Adults: Characteristics, Risk Factors and Professional Responses. Durham University (2022). <https://www.durham.ac.uk/media/durham-university/research-/research-centres/research-into-violence-and-abuse-centre-for/pdf-files/Perpetrators-of-DA-report-v.5.pdf>

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΒΗΜΑ ΠΡΟΣ ΒΗΜΑ

1) Αναγνωρίζοντας σημάδια και ενδείξεις (20 λεπτά)

- 1 Ζητήστε από τους συμμετέχοντες σημάδια και ενδείξεις μιας πιθανής κατάστασης βίας κατά μιας ηλικιωμένης γυναίκας όταν αλληλεπιδρούν με έναν άνδρα χρήστη υπηρεσιών.
- 2 Ο συντονιστής τεκμηριώνει τα σημάδια και τις ενδείξεις σε έναν πίνακα.
- 3 Χρησιμοποιήστε την παρουσίαση του PowerPoint για να παρουσιάσετε τυχόν πρόσθετα σημάδια και δείκτες μιας πιθανής κατάστασης βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών, εξηγώντας τους δείκτες που εμφανίζονται στη συζήτηση και στη συμπεριφορά του άνδρα χρήστη της υπηρεσίας.
- 4 Διανείμετε το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 με τη μελέτη περίπτωσης ενός θύτη βίας κατά μιας ηλικιωμένης γυναίκας
- 5 Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σημειώσουν μεμονωμένα τους δείκτες που παρατηρούν στο κείμενο της μελέτης περίπτωσης.

- 6 Οι συμμετέχοντες ανταλλάσσουν προδιορισμένους δείκτες σε ζεύγη, σε μικρές ομάδες ή στην ολομέλεια.
- 7 Εξηγήστε στους συμμετέχοντες (με τη βοήθεια της παρουσίασης του PowerPoint) το πλαίσιο και τις ερωτήσεις που πρέπει να θέσετε σε έναν άνδρα χρήστη της υπηρεσίας σχετικά με μια (πιθανή) κατάσταση βίας κατά μιας ηλικιωμένης γυναίκας.

2) Παιχνίδι ρόλων (15 λεπτά)

- 1 Διανείμετε το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 με τις γενικές και τις ειδικές ερωτήσεις από το γενικό στο ειδικό
- 2 Χωριστείτε σε ομάδες των τριών για το παιχνίδι ρόλων
 - Ο Ένας συμμετέχων είναι ο θύτης από τη μελέτη περίπτωσης. Οι συμμετέχοντες που υποδύονται τον θύτη καλούνται να μην ενεργούν ούτε πολύ αρνητικά (αρνούμενοι εντελώς τη βία χωρίς καμία αναγνώριση) ούτε να παραδεχτούν τη βία και να αναλάβουν την ευθύνη πολύ «εύκολα» και γρήγορα.
 - Ο δεύτερος συμμετέχων υποδύεται τον επαγγελματία και ρωτά τον άνδρα για την (πιθανή) χρήση βίας κατά των ηλικιωμένων γυναικών χρησιμοποιώντας τις ερωτήσεις από το γενικό στο ειδικό (φύλλο εργασίας 2) ως παραδείγματα ή έμπνευση (όχι ως κατευθυντήρια γραμμή δομημένης συνέντευξης).
 - Ζητείται από το τρίτο άτομο να παρακολουθήσει τη συνέντευξη και να παράσχει σχόλια, και ενδεχομένως να υποστηρίξει ή να επέμβει για τον συνεντευκτή, εάν χρειάζεται.
- 3 Γύρος ανατροφοδότησης από όλους τους συμμετέχοντες
 - Θύτης: πώς ένιωσε για την ανάληψη αυτού του ρόλου και ποιες ερωτήσεις που του έκαναν οι επαγγελματίες τον βοήθησαν να προχωρήσει προς την παραδοχή της βίας και την ανάληψη ευθύνης και ποιες τον απομάκρυναν και τον έκαναν να κλειστεί στον εαυτό του.
 - Επαγγελματίες: τι ήταν χρήσιμο / είχε αποτέλεσμα και τι ήταν δύσκολο / δεν είχε αποτέλεσμα
 - Παρατηρητής: μοιράζεται παρατηρήσεις
- 4 Κλείσιμο: Ο συντονιστής επαναλαμβάνει ποιες στρατηγικές και ερωτήσεις ήταν / είναι χρήσιμες για την ενθάρρυνση της παραδοχής της βίας από τους δράστες και της ανάληψης της ευθύνης γι' αυτήν (π.χ. ξεκινώντας από την εμπειρία, τα συναισθήματα και τις ανησυχίες τους, ρωτώντας για τις απόψεις και τις επιπτώσεις της σε άλλους ανθρώπους, ιδιαίτερα τα παιδιά, κ.λπ.).
- 5 Ο συντονιστής παρέχει πληροφορίες σχετικά με προγράμματα για θύτες ενδοοικογενειακής βίας που είναι διαθέσιμα στην τοπική κοινότητα, υπενθυμίζει τον στόχο αυτών των προγραμμάτων και τη σημασία τους για την ασφάλεια των θυμάτων και την υποστήριξη των δραστήων να αλλάξουν (αναφερόμενος στις πληροφορίες που παρέχονται στην πρώτη συνεδρία αυτής της ενότητας). Ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να παραπέμπουν τους θύτες στο πρόγραμμα, ακολουθώντας τοπικά συγκεκριμένες οδούς. Σε ορισμένες περιπτώσεις, αυτό σημαίνει ότι ο πάροχος υπηρεσιών μπορεί να υποχρεώσει έναν θύτη να υποβληθεί σε πρόγραμμα, ενώ σε άλλες περιπτώσεις αυτό σημαίνει ότι παρακινεί τους άνδρες να παραπέμπουν τους εαυτούς τους (π.χ. συμφωνώντας με τον θύτη να τηλεφωνήσει στο πρόγραμμα). Ο συντονιστής συνιστά στους εκπαιδευόμενους να έρθουν σε επαφή με το τοπικό πρόγραμμα θυτών και να λάβουν πληροφορίες για τις πιθανές οδούς παραπομπής.

Οι συντονιστές θα πρέπει να παρέχουν πληροφορίες για το είδος των θυτών που μπορούν να παραπεμφθούν στο υπάρχον πρόγραμμα στην τοπική κοινότητα (μόνο άνδρες ή επίσης γυναίκες, δράστες βίας κατά των συντρόφων τους ή εναντίον άλλων μελών της οικογένειάς τους, κ.λπ.), και να διανέμουν κάποιο ενημερωτικό υλικό για τους συμμετέχοντες (εάν υπάρχει). Ιδανικά, αυτό το υλικό μπορεί να διανεμηθεί στους θύτες κατά την παραπομπή.

Οι συντονιστές τονίζουν επίσης ότι όταν παραπέμπουν άνδρες στο πρόγραμμα είναι σημαντικό να εντοπίζονται πιθανά εμπόδια για να έρθουν σε επαφή με το πρόγραμμα για τους θύτες και να εξομαλύνουν την αναζήτηση βοήθειας (π.χ. τονίζοντας ότι πολλοί άνδρες το κάνουν και ωφελούνται, ότι μερικές φορές είναι δύσκολο να κάνει κάποιος την πρώτη κίνηση, τι θα ήταν χρήσιμο σε περίπτωση που το κάνει).

Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι οι πάροχοι υπηρεσιών θα πρέπει να εργάζονται για τη συνεργασία με τα προγράμματα για τους θύτες στα οποία παραπέμπουν τους άνδρες (παρέχοντάς τους σχετικές πληροφορίες για τον θύτη, τη βία, πληροφορίες για το θύμα, εάν υπάρχουν και τη συνεργασία ενώ ο θύτης είναι στο πρόγραμμα).

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε τις ποικίλες συναισθηματικές επιπτώσεις που μπορεί να έχει η αλληλεπίδραση με έναν (δυνητικό) θύτη σε έναν εργαζόμενο / επαγγελματία (ειδικά γυναίκες επαγγελματίες που έχουν βιώσει εμπειρία έμφυλης βίας) και πώς αυτές μπορεί να τις προδιαθέτουν σε συγκεκριμένους τύπους εργασιακών σχέσεων με έναν άνδρα.

Να επισημανθεί ότι στο [έργο ENGAGE](#) και σε άλλες έρευνες, οι θύτες δήλωσαν ότι ήταν εντάξει να ερωτηθούν για τη βία που έχουν ασκήσει με άμεσο τρόπο, αρκεί αυτό να γίνει με σεβασμό και χωρίς να κρίνονται.

Οι συμμετέχοντες πιθανότατα θα επισημάνουν ότι πολλοί άνδρες θα αρνηθούν ότι έχουν ασκήσει βία και δεν θα το παραδεχτούν όταν τους ζητηθεί. Αν και αυτό μπορεί να είναι αλήθεια, κάποιος θα το παραδεχτούν και θα τους προσφερθεί βοήθεια για να σταματήσουν τη βία και ακόμα κι αν η ερώτηση μπορεί να μην έχει το επιθυμητό αποτέλεσμα αυτή τη φορά, εξακολουθεί να στέλνει ένα μήνυμα στους (δυνητικούς) θύτες ότι αυτό είναι ένα σημαντικό ζήτημα και ότι μπορούν να μιλήσουν για αυτό στην υπηρεσία μας.

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναγνώριση σημαδιών και ενδείξεων μιας κατάστασης βίας κατά μιας ηλικιωμένης γυναίκας στη συζήτηση ή τη συμπεριφορά ενός άνδρα χρήστη υπηρεσιών.

Καλλιέργεια αισθήματος άνεσης κατά την αλληλεπίδραση με έναν άνδρα χρήστη υπηρεσιών σχετικά με μια ύποπτη κατάσταση βίας κατά μιας ηλικιωμένης γυναίκας με τρόπο που είναι ασφαλής για την επιζήσασα.

ΕΝΤΥΠΑ

Ο Αντρέας (68), ένας συνταξιούχος οικοδόμος που είναι παντρεμένος με τη σύζυγό του, Μαρία, εδώ και 45 χρόνια, παρουσιάζεται στο κέντρο πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας στην προαστιακή περιοχή όπου ζουν. Αναφέρει στον γιατρό του ότι τελευταία έχει αρχίσει να ανησυχεί ότι ξεχνάει πράγματα όπως τα ραντεβού του, να πάρει το φάρμακό του για τον διαβήτη ή κάποια νέα που ακούει στο ραδιόφωνο.

Στο ραντεβού αναφέρει στον γιατρό του ότι και ο ίδιος νιώθει «λίγο πεσμένος» μετά τη συνταξιοδότησή του πριν από 4 χρόνια και ιδιαίτερα μετά το ατύχημα της γυναίκας του πριν από 2 χρόνια. Παραπονιέται ότι δεν «είναι η ίδια» όπως πριν από το ατύχημα και δεν εκπληρώνει πλέον τα καθήκοντά της. Όταν του ζητήθηκε να το εξηγήσει περαιτέρω, αναφέρεται στη διατήρηση του νοικοκυριού και στις σεξουαλικές σχέσεις και λέει ότι μερικές φορές έπρεπε να επιμείνει ώστε η Μαρία να κάνει «το κομμάτι της». Ο Αντρέας λέει ότι δεν του αρέσει καμία εξωτερική βοήθεια, όπως η καθαρίστρια ή οι υπηρεσίες κατ' οίκον φροντίδας για τη Μαρία, να έρχονται στο σπίτι τους: «Δεν θέλω κανένας να τριγυρνάει στο σπίτι μου».

Ερωτηθείς περαιτέρω για τα καταθλιπτικά συναισθήματά του, ο Αντρέας λέει ότι «αυτή δεν είναι η σύνταξη που φανταζόμουν», ότι η σύνταξή του είναι «γελοία» και ότι έχει βαρεθεί να ζητά χρήματα από τη Μαρία για κάποια «επιπλέον», εξηγώντας (με κάποια δυσαρέσκεια) ότι η σύνταξή της είναι πολύ μεγαλύτερη από τη δική του και ότι προέρχεται από πλούσια οικογένεια. Υπήρξαν καβγάδες μεταξύ τους για οικονομικά ζητήματα και φοβάται ότι η Μαρία μπορεί να τον αφήσει αφού «δεν αντιδράει πάντα με τον καλύτερο τρόπο». Τον στεναχωρεί όταν η Μαρία του λέει ότι νιώθει λιγότερο χαρούμενη στη σχέση και πολύ κουρασμένη γενικά. Προσπάθησε να την «ηρεμήσει» δίνοντάς της χάπια για να κοιμηθεί καλύτερα.

Όταν ο γιατρός ρώτησε ευθέως αν ο Αντρέας είχε σκέψεις αυτοκτονίας όταν «αισθανόταν πεσμένος», ο Αντρέας παραδέχεται ότι αν η Μαρία τον χώριζε «δεν θα υπήρχε λόγος να συνεχίσει», αλλά ότι θέλει εκείνη και η σχέση να είναι «όπως πριν».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 για τη Συνεργασία με τους Θύτες – Ερωτήσεις από το Γενικό στο Ειδικό (Χάρτης πορείας έργου ENGAGE)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟΥ

Πώς είναι τα πράγματα στο σπίτι / με τη σύντροφό σου; Πώς θα περιέγραφες τη σχέση σας ως ζευγάρι;

Τα περισσότερα ζευγάρια μαλώνουν μερικές φορές.

Πώς χειρίζεστε εσείς και η σύντροφός σου τις διαφωνίες ή τις συγκρούσεις;

Πώς ενεργείς συνήθως όταν είσαι θυμωμένος;

Τι συμβαίνει όταν ο θυμός σου μεγαλώνει;

Πιστεύεις ότι ο σύντροφός σου (ή τα παιδιά) σε φοβούνται;

Έχεις πει ή κάνει κάτι το οποίο μετάνιωσες αργότερα;

Αντέδρασες ποτέ με τρόπο που σε έκανε να νιώσεις ντροπή ή φόβο;

Έχουν εξελιχθεί ποτέ οι τσακωμοί σε σωματική βία;

Έχεις ανησυχήσει ποτέ για τη συμπεριφορά σου;

Ζηλεύεις όταν η σύντροφός σου βρίσκεται με άλλα άτομα;

Πώς νιώθεις που η σύντροφός σου σπουδάζει / εργάζεται εκτός σπιτιού; Τι θα έλεγες αν σου έλεγε ότι ήθελε να το κάνει;

Πώς νιώθεις που η σύντροφός σου περνάει χρόνο με την οικογένεια ή τους φίλους της;

Φωνάζεις στη σύντροφό σου ή πιστεύεις ότι μερικές φορές της φέρεσαι με αυταρχικό τρόπο;

Την έχεις χτυπήσει ή σπρώξει;

Την έχεις απειλήσει ότι θα της κάνεις κακό; Με όπλο;

Την έχεις πονέσει ποτέ;

Έχει έρθει ποτέ η αστυνομία λόγω μιας διαφωνίας ή ενός καυγά;

ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

Εξερευνώντας τις συνέπειες του προβλήματος (X)

Έχει επηρεάσει το X πρόβλημά σου (στρες, αλκοολισμός, ζήλεια κ.λπ.) τη σχέση σας; Με ποιους τρόπους;

Τι πιστεύει η σύντροφός σου για το X πρόβλημά σου; Πώς την επηρεάζει;

Όταν X ζηλεύεις / είσαι μεθυσμένος / νευριασμένος / κ.λπ.) πώς συμπεριφέρεσαι στη σύντροφό σου ή τα παιδιά σου;

Όταν είσαι πολύ X, έχεις χάσει την ψυχραιμία σου με τη σύντροφό σου ή τα παιδιά σου; Τι έκανες ακριβώς;

Όταν το πρόβλημά σου X χειροτέρευσε, έκανες κάτι το οποίο μετάνιωσες αργότερα;

Ποιο είναι το χειρότερο πράγμα που συνέβη όταν ήσουν X;

Όντας X, έχεις σκεφτεί ποτέ να κάνεις κακό στον εαυτό σου ή να αυτοκτονήσεις;

Ή να κάνεις κακό ή να σκοτώσεις κάποιον άλλο;

5. Προστασία δεδομένων και ΓΚΠΔ στο πλαίσιο της Πολυ-υπηρεσιακής Συνεργασίας

Όπου υπάρχουν ανησυχίες για την ασφάλεια μιας ηλικιωμένης γυναίκας, η έγκαιρη και αποτελεσματική ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των οργανισμών είναι ζωτικής σημασίας για τη βελτίωση της λήψης αποφάσεων. Παρόλο που απαιτείται ήδη από τις επιμέρους υπηρεσίες πρώτης γραμμής να λαμβάνουν μέτρα για την προστασία των δεδομένων στην καθημερινή τους εργασία διασφάλισης, ενδέχεται να μην έχουν πλήρη επίγνωση της σημασίας της ενισχυμένης ανταλλαγής πληροφοριών και της προστασίας δεδομένων όσον αφορά τη πολυ-υπηρεσιακή συνεργασία. Όπως συμβαίνει με μεμονωμένες υπηρεσίες, σε πολυ-υπηρεσιακή

συνεργασία, σύμφωνα με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ), ο οποίος αποτελεί μέρος του εθνικού καθεστώτος προστασίας δεδομένων και επιβάλλει μια σειρά από καθήκοντα και ευθύνες σε οργανισμούς που αποθηκεύουν και κοινοποιούν ευαίσθητα δεδομένα, πρέπει να διασφαλιστεί. Από τις αρχές του ΓΚΠΔ έως τους διαφορετικούς τύπους προσωπικών δεδομένων, αυτή η εκπαίδευση παρέχει μια επισκόπηση σχετικά με τη σχετική νομοθεσία και τις καλές πρακτικές για να διασφαλιστεί ότι η πολυ-υπηρεσιακή συνεργασία είναι συμβατή με τον ΓΚΠΔ και αποτρέπει τις παραβιάσεις δεδομένων ανά πάσα στιγμή.

ΑΣΚΗΣΗ «ΓΚΠΔ και Πολυ-υπηρεσιακή συνεργασία»

ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 2 ώρες – 2.5 ώρες

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Απόκτηση επίγνωσης της σημασίας της προστασίας δεδομένων στο πλαίσιο της πολυ-υπηρεσιακής συνεργασίας στο πλαίσιο της ενδοσυντροφικής βίας (IPV) και της βίας κατά των γυναικών (VAW)

- Ενημέρωση για την ΕΕ και την εθνική νομοθεσία που επικεντρώνεται στην προστασία δεδομένων

- Ενημέρωση για τους κύριους τύπους δεδομένων που κοινοποιούνται στο πλαίσιο της πολυ-υπηρεσιακής συνεργασίας (π.χ. δεδομένα υγείας, εγκληματικά δεδομένα)

- Ενημέρωση για τον τρόπο ορθής κοινοποίησης των διαφορετικών τύπων δεδομένων στη πολυ-υπηρεσιακή συνεργασία σε πραγματικές καταστάσεις και πώς αυτή η κοινή χρήση μπορεί να είναι συμβατή με τον ΓΚΠΔ, αποτρέποντας τις παραβιάσεις δεδομένων

- Ανάπτυξη πρωτοκόλλων πληροφόρησης σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ που μπορούν να συμπληρώνουν την υφιστάμενη εργασία στο πλαίσιο της πολυ-υπηρεσιακής συνεργασίας

ΥΛΙΚΟ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

- Εκτύπωση σεναρίων από την πραγματική ζωή για την κατανόηση των θεμάτων συντονισμού και προστασίας δεδομένων στην πράξη
 - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 – Μελέτη περίπτωσης: Οικογενειακή κακοποίηση στη Βόρεια Ιρλανδία, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 – πρόσθετες πληροφορίες για τον εκπαιδευτή
- Εκτύπωση εργαλείων προστασίας δεδομένων, κατά προτίμηση προερχόμενα από εμπλεκόμενα κέντρα υποστήριξης θυμάτων
 - *Sharing Information Record 2019* – England and Wales version: <https://safelives.org.uk/resources-library/gdpr-and-information-sharing/>
 - *Data (Information) Sharing Log* included in Information Sharing Guidance 2019 – England and Wales version: <https://safelives.org.uk/resources-library/gdpr-and-information-sharing/>
 - *ICO's Data Sharing Checklist*: <https://ico.org.uk/for-organisations/uk-gdpr-guidance-and-resources/data-sharing/data-sharing-a-code-of-practice/annex-a-data-sharing-checklist/>

ΠΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗ

- Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΔ): [Κανονισμός \(ΕΕ\) 2016/679](#)
- Εθνική νομοθεσία και κατευθυντήριες γραμμές για την προστασία δεδομένων σε σχέση με τη βία κατά των (ηλικιωμένων) γυναικών
 - Εξοικείωση με τον τρόπο με τον οποίο κάθε εμπλεκόμενος φορέας στην προστασία / διασφάλιση των επιζητήσεων και στη διαχείριση κινδύνου περιστατικών συλλέγει, αποθηκεύει και κοινοποιεί δεδομένα και πώς αυτές οι διαδικασίες είναι συμβατές με τον ΓΚΠΔ
- <https://www.scie.org.uk/safeguarding/adults/practice/sharing-information/>
- <https://ico.org.uk/for-organisations/uk-gdpr-guidance-and-resources/data-sharing/case-studies-and-examples/>
- <https://news.sky.com/story/amp/domestic-abuse-victims-put-at-risk-after-data-breaches-revealed-their-locations-to-alleged-abusers-12970704>

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΒΗΜΑ ΠΡΟΣ ΒΗΜΑ

- 1 **Βήμα 1:** Αξιολόγηση των γνώσεων των συμμετεχόντων σχετικά με θέματα προστασίας δεδομένων και του ΓΚΠΔ με τη χορήγηση ερωτηματολογίου σε κάθε συμμετέχοντα (βλέπε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1). Το ερωτηματολόγιο πρέπει να κατευθύνει τις συζητήσεις στο Βήμα 3 και 4, επομένως δεν χρειάζεται να επισημάνετε τις απαντήσεις και να επιστρέψετε το ελεγμένο ερωτηματολόγιο στους συμμετέχοντες
- 2 **Βήμα 2:** Χωρίστε την ομάδα σε ομάδες των 5 ατόμων. Βεβαιωθείτε ότι συγκεντρώνετε συμμετέχοντες που έχουν περισσότερες γνώσεις σχετικά με τον ΓΚΠΔ με συμμετέχοντες που είναι λιγότερο ενήμεροι για θέματα προστασίας δεδομένων καθώς και τη σχετική νομοθεσία. Οργανώστε τους εξετάζοντας γρήγορα τις απαντήσεις των συμμετεχόντων στο Βήμα 1. Ζητήστε από κάθε ομάδα να συζητήσει τις τρέχουσες πρακτικές της όσον αφορά την προστασία δεδομένων και τον ΓΚΠΔ απαντώντας στις ακόλουθες ερωτήσεις:
 1. Ποια δεδομένα συλλέγει αυτή τη στιγμή ο φορέας σας;
 2. Πώς συλλέγονται αυτά τα δεδομένα;
 3. Πού αποθηκεύονται αυτά τα δεδομένα;
 4. Κοινοποιείτε ήδη δεδομένα σε άλλες υπηρεσίες πρώτης γραμμής; Αν ναι, με ποιον τρόπο;
 5. Πώς διασφαλίζετε ότι συμμορφώνεστε πάντα με τον ΓΚΠΔ;
- 3 **Βήμα 3:** Ενθαρρύνετε τη διεξαγωγή συζήτησης στην ολομέλεια στο βήμα 2, ώστε κάθε συμμετέχων να ενημερώνεται για τις πρακτικές ΓΚΠΔ κάθε υπηρεσίας πρώτης γραμμής
- 4 **Βήμα 4:** Δώστε σε κάθε ομάδα ένα πραγματικό σενάριο (δείτε υλικό προετοιμασίας) - ζητήστε να διαβάσουν και να εντοπίσουν κακές και καλές πρακτικές αποτελεσματικές / αναποτελεσματικές πρακτικές όσον αφορά την προστασία δεδομένων σε κάθε σενάριο.
- 5 **Βήμα 5:** Ενθαρρύνετε τη διεξαγωγή μιας ομαδικής συζήτησης σχετικά με τις κακές / αναποτελεσματικές πρακτικές που εντοπίστηκαν και που παραβιάζουν την προστασία δεδομένων. Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να εξηγήσουν γιατί αυτές οι πρακτικές δεν συμμορφώνονται με τον ΓΚΠΔ. Στη συνέχεια, ενθαρρύνετε μια ομαδική συζήτηση σχετικά με τις καλές / αποτελεσματικές πρακτικές που εντοπίστηκαν καθώς και πώς και γιατί συμμορφώνονται με τον ΓΚΠΔ.
- 6 **Βήμα 6:** Συζητήστε εάν οι καλές / αποτελεσματικές πρακτικές μπορούν να χρησιμοποιηθούν στις διαθέσιμες διαδικασίες.
- 7 **Βήμα 7:** Παρέχετε στους συμμετέχοντες μια σειρά εργαλείων προστασίας δεδομένων (βλ. υλικό προετοιμασίας), ώστε να εξοικειωθούν με τις πρακτικές που συμμορφώνονται με τον ΓΚΠΔ.
- 8 **Βήμα 8:** Ξεκινήστε τη συζήτηση στην ολομέλεια σχετικά με το πώς θα μπορούσε να μοιάζει ένα πρωτόκολλο κοινής χρήσης πληροφοριών στο τοπικό πλαίσιο διαδικασιών πολυ-υπηρεσιακής συνεργασίας.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Γιατί και πώς προκύπτουν ζητήματα προστασίας δεδομένων στο πλαίσιο της πολυ-υπηρεσιακής συνεργασίας; Ποιες είναι μερικές από τις βασικές προκλήσεις για την προστασία δεδομένων που αντιμετωπίζει η πολυ-υπηρεσιακή συνεργασία;

Με ποιον τρόπο η κακή χρήση δεδομένων μπορεί να βλάψει το θύμα;

Γιατί ο ΓΚΠΔ αποτελεί σημαντικό νομοθετικό μέτρο και πώς μπορεί να αποτρέψει ζητήματα προστασίας δεδομένων;

Πώς μπορεί να επηρεαστεί η πολυ-υπηρεσιακή συνεργασία σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τον ΓΚΠΔ;

Είναι ορισμένες βασικές υπηρεσίες ικανές να θέσουν σε κίνδυνο την προστασία των δεδομένων περισσότερο από άλλες σε πολυ-υπηρεσιακή συνεργασία; Γιατί πιστεύετε ότι συμβαίνει αυτό; Τι αλλαγές μπορούν να κάνουν για να παραμείνουν συμβατοί με τον ΓΚΠΔ;

Θα ωφεληθεί η πολυ-υπηρεσιακή συνεργασία από την ύπαρξη ενός υπεύθυνου προστασίας δεδομένων; Θα μπορούσε κάποιος από τις εμπλεκόμενες βασικές υπηρεσίες να κληθεί να εκπληρώσει αυτόν τον ρόλο παράλληλα με τις υποχρεώσεις του βάσει του νόμου; Ή είναι καλύτερο να ορισθεί ένας αρμόδιος υπάλληλος;

Ποιοι τύποι δεδομένων εμπλέκονται συνήθως στη πολυ-υπηρεσιακή συνεργασία; Είναι απαραίτητοι όλοι οι τύποι για την επιτυχή διαχείριση υποθέσεων; Εάν όχι, ποιοι τύποι δεδομένων που απαιτούνται είναι τα απολύτως απαραίτητα για κοινοποίηση μεταξύ των βασικών υπηρεσιών;

Μπορείτε να σκεφτείτε κάποια περίπτωση στην οποία η υπηρεσία σας κατάφερε να εξασφαλίσει προστασία δεδομένων; Ποιοι ήταν οι βασικοί παράγοντες επιτυχίας που συντέλεσαν σε αυτό;

Μπορείτε να σκεφτείτε κάποια περίπτωση στην οποία η υπηρεσία σας απέτυχε να διασφαλίσει την προστασία των δεδομένων και να θέσει σε κίνδυνο την υποστήριξη του θύματος;

Ποιες είναι οι καταλληλότερες πρακτικές για την προστασία δεδομένων; Μάθατε για αυτές τις πρακτικές από την εμπειρία σας ή από τα σενάρια της πραγματικής ζωής που συναντήσατε;

Θα μπορούσατε να εφαρμόσετε αυτές τις πρακτικές στην υπηρεσία σας αμέσως; Ή χρειάζονται αλλαγές για την επιτυχή εφαρμογή τους; Τι είδους αλλαγές;

Μπορούν αυτές οι πρακτικές να ενσωματωθούν στη πολυ-υπηρεσιακή συνεργασία; Πώς;

Βρήκατε τα υλικά και τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων χρήσιμα για τη διασφάλιση της προστασίας των δεδομένων; Αν ναι, γιατί / γιατί όχι;

Μπορούν αυτά τα υλικά και εργαλεία να χρησιμοποιηθούν ως έχουν στο τοπικό πλαίσιο; Ή μήπως πρέπει να αλλάξουν για να συμμορφώνονται με τον ΓΚΠΔ; Αν ναι, με ποιον τρόπο;

Γνωρίζετε κάποιο άλλο εργαλείο προστασίας δεδομένων που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί από τη πολυ-υπηρεσιακή συνεργασία;

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Κατανόηση της σημασίας της διασφάλισης του συντονισμού και της προστασίας των δεδομένων σε διαδικασίες πολυ-υπηρεσιακής συνεργασίας.

Προσδιορισμός καλών πρακτικών στις διαδικασίες προστασίας δεδομένων σε πολυ-υπηρεσιακή συνεργασία και κατανόηση του τρόπου εφαρμογής τους στην πράξη.

Εξοικείωση με διαφορετικά εργαλεία προστασίας δεδομένων που μπορούν να εξασφαλίσουν προστασία δεδομένων κατά την κοινή χρήση ευαίσθητων πληροφοριών μεταξύ διαφορετικών οργανισμών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 για την Προστασία Δεδομένων - Ερωτηματολόγιο Αξιολόγησης ΓΚΠΔ

ΕΝΤΥΠΑ

Δώστε σύντομες απαντήσεις στις ακόλουθες ερωτήσεις σχετικά με τον ΓΚΠΔ και την προστασία δεδομένων.

Τι είναι ο ΓΚΠΔ;	
Ποιος επηρεάζεται από τον ΓΚΠΔ; Πώς;	
Ποιες υποχρεώσεις επιβάλλει ο ΓΚΠΔ στον φορέα σας της πρώτης γραμμής;	
Ποιες οδηγίες πρέπει να ακολουθεί ο οργανισμός σας για να συμμορφώνεται με τον ΓΚΠΔ;	
Πώς θα επηρέαζε μια παραβίαση του ΓΚΠΔ τους χρήστες των υπηρεσιών σας;	
Ποιες είναι οι κυρώσεις για παραβιάσεις του ΓΚΠΔ;	
Τι σημαίνει συναίνεση;	
Θα μπορούσατε να λειτουργήσετε χωρίς συγκατάθεση; Σε ποιες περιπτώσεις;	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 για Προστασία Δεδομένων – Πρόσθετες Πληροφορίες για τον Εκπαιδευτή στη Μελέτη Περίπτωσης

ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ:

(Οι παραβιάσεις πρέπει να είναι ορατές μόνο για τον εκπαιδευτή, δεδομένου ότι οι ομάδες πρέπει να τις συζητήσουν και να τις εντοπίσουν)

1. Αποτυχία τήρησης ανωνυμίας δεδομένων

- Προσωπικά δεδομένα ηλικιωμένων γυναικών θυμάτων κοινοποιήθηκαν μεταξύ φορέων χωρίς την κατάλληλη τήρηση ανωνυμίας, οδηγώντας σε πιθανή ταυτοποίηση και στιγματισμό. Αυτό σήμαινε ότι ευαίσθητες πληροφορίες όπως ονόματα, διευθύνσεις και καταστάσεις υγείας ήταν προσβάσιμες σε μια ευρύτερη ομάδα από ό,τι ήταν απαραίτητο.

2. Υπερβολική συλλογή δεδομένων

- Συλλέχθηκαν και κοινοποιήθηκαν περισσότερα δεδομένα από τα απαραίτητα, παραβιάζοντας την αρχή της ελαχιστοποίησης δεδομένων βάσει του ΓΚΠΔ. Η υπερβολική συλλογή δεδομένων περιελάμβανε ευαίσθητες πληροφορίες που δεν είχαν άμεση σχέση με τον σκοπό της προστασίας των θυμάτων. Για παράδειγμα, λεπτομερή αρχεία υγείας και άσχετα προσωπικά ιστορικά συμπεριλήφθηκαν στα κοινά σύνολα δεδομένων.

3. Ανεπαρκής Εκπαίδευση Προστασίας Δεδομένων

- Το προσωπικό που εμπλέκεται στην κοινοποίηση δεδομένων δεν είχε την κατάλληλη εκπαίδευση σχετικά με τη συμμόρφωση με τον ΓΚΠΔ, γεγονός που οδήγησε σε λάθος χειρισμό των προσωπικών πληροφοριών. Οι φορείς δεν επένδυσαν σε επαρκή εκπαίδευση των εργαζομένων τους σχετικά με τις αρχές και τις πρακτικές προστασίας δεδομένων, με αποτέλεσμα την κακή διαχείριση και αποθήκευση ευαίσθητων δεδομένων.

Παρά τις καλές προθέσεις πίσω από τη πολυ-υπηρεσιακή συνεργασία, αυτές οι πρακτικές έθεσαν σε κίνδυνο το απόρρητο και την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων των θυμάτων. Διαπιστώθηκε ότι οι εμπλεκόμενοι φορείς απέτυχαν στην ευθύνη τους να προστατεύσουν επαρκώς τα δεδομένα.

Αποτέλεσμα και αντίκτυπος

Μετά από επανεξέταση από το Γραφείο του Επιτρόπου Πληροφοριών (ICO), ζητήθηκε από τους εμπλεκόμενους φορείς να βελτιώσουν τις πολιτικές και τις πρακτικές προστασίας δεδομένων τους. Εφαρμόστηκαν προγράμματα κατάρτισης για να διασφαλιστεί ότι το προσωπικό κατανοούσε τις απαιτήσεις του ΓΚΠΔ. Η υπόθεση υπογράμμισε τη σημασία των ευαίσθητων δεδομένων σε διαθεσμικές συνεργασίες, ιδιαίτερα όταν αντιμετωπίζουμε ευάλωτες ομάδες όπως ηλικιωμένες γυναίκες θύματα κακοποίησης.

